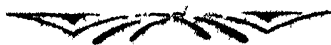

શ્રી ૧૧.

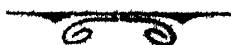
સઘળી સપ્તાઝોમાં ગવાતી અને લોકપ્રીય

શ્રી સપ્તા ભજનાવળી.

સ્તુતિ ૧

અસિતગીરી સપ્ત રયાત કજજલ સિંધુ પાત્રે,
સુર તરવર સાખા લેખીની પત્ર મુર્ધિ;
લીખતી યદી શ્રુતિવા શરદા સર્વ કાલં,
તદપિ તવશુભ્ય નામિશ, પારં ન યાતિ.

છપાવો પ્રસિદ્ધ કરનાર

લલ્લુભાઈ ખાવાભાઈ પોટલ.

સુ. વાંકાનેર, તા. બારડોલી, જ. સુરત.

સંવત ૧૯૭૬-૭૭ સને ૧૯૧૯

આવૃત્તિ ૧ લી.

પ્રત ૧૦૦૦

“સુરત સીટી” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ-સુરત.

દિવસ ૩૬ ૦-૫-૦

આ લઘુ પુસ્તકને પ્રસ્તાવનાની કંઈ જરૂર ન હતી છતાં થોડુંએક લખવું કચીત લાગવાથી એ ખોલ કહ્યા છે. ધણીએક વ્યક્તિઓના ગામોમાં સપ્તા મંડાય છે. પરંતુ આવી સપ્તા ભજનાવળી કોઈ પણ જગ્યાએ જોઈ નહિ અને તે જગ્યાના સપ્તાપ્રેમી લોકો ભજનને માટે જ્યાં તેમ શશં મારતા જોવામાં આવ્યા તેથી હમારા મનને એવી ઉમેદ થઈ કે જો સપ્તાનાં ભજનો છપાવ્યાં હોય તો આ અધવડ દુર થાય તેટલા માટેજ શ્રી સપ્તા ભજનાવળી હમોએ છપાવી અદાર પાડી છે, દુનિયામાં રામ નામ સાર કહેલું છે. અને શ્રી રામ નામનાં પુણ્યોથી મુંથેલી આ કાવ્યમાળા પ્રીતથી પહેરવાથી આ અસાર સંસાર તરાય છે, જો કે એમાંના ભજનો હમારા બનાવેલાં નથી માટે એ બનાવવાનું માન એમના કર્તાઓનેજ ઘટે છે. હમોએ તો સારા શોધી એકત્ર કરી છપાવ્યાં એટલુંજ. માટે એમના કર્તાઓને હમારા અંતઃકરણપૂર્વક પ્રણામ છે, વળી આ ભજનાવળીનાં ભજનો એકત્ર કરવામાં તથા છપાવવામાં તથા બુલે સુધારવી વિગેરે કામમાં મારા પરમસ્નેહી મિત્ર ધીરજરામ કાલીદાસે ધણીએક મહેનત લીધી છે માટે આ લઘુ પુસ્તક હું તેમને માનપૂર્વક અર્પણ કરું છું એજ વિનંતિ.

લી૦

લલુભાઈ બાવાલાઈ પટેલ.

મુ. વાંકનેર તા. બારડોલી.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૫૪૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૨૧૫૭.૮૪૪.૫૫૫

વિષય ૮ - : ૩૨૧

શ્રી સપ્તા ભજનાવળી.

૧. (ધુન)

રામા રામા રામા દયાળુ રામા,

દયાળુ રામા કૃપાળુ રામા;

ઓરે દીનાનાથ દયાળુ રામા.

રામા રામા રામા, પ્રભુ ભજો રામા;

પ્રભુ ભજો રામા, હરી ભજો રામા.

ઓરે. ૧

રામા રામા રામા, સીતાપતિ રામા;

સીતાપતિ રામા, રઘુપતિ રામા.

ઓરે. ૨

રામા રામા રામા, ગોવિંદ ભજો રામા;

ગોવિંદ ભજો રામા, ગોપાળ ભજો રામા.

ઓરે. ૩

રામા રામા રામા વૃજવાશી રામા;

વૃજવાશી રામા અવિનાશી રામા.

ઓરે. ૪

૨. (ધુન)

રાધે ગોવિંદ રાધે ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે,

રાધે ગોવિંદ રાધે ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે;

રાધે ગોવિંદ રાધે ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે,

ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે.

નાના નટવર રાધાકૃષ્ણ, ઓ મારા નાથ રાધ કૃષ્ણ.

ઐ મારા નાથ પકડો હાથ, અહલ્યાના ઉંધારણુ નાથ;
પતિત કેરા પાવન નાથ, અનાથોના છોજી નાથ.

રાધે ગોવિંદ રાધે ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે,
ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે.

કાલા ગીરધર રાધાકૃષ્ણ, ઐ મારા લાલ રાધાકૃષ્ણ.
ઐ મારા લાલ કરોની જ્હાલ, જસોમતીના કાલા લાલ;
ભક્તવત્સલ છોજી લાલ, કર્ણાસાગર નટવર લાલ.

રાધે ગોવિંદ રાધે ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે,
ગોકુળમાં ગોવિંદ રાધે.

૩

મન ગોવિંદ ગાવ, મન ગોવિંદ ગાવ. (૨).

રામા રામકૃષ્ણ ભજવાનો આવ્યો છે દાવ. મન.

દુર્લભ મનસા દેહી તમે તત્પર થાવ, મન.
ભવસાગર તરવાને, બેસવાને નાવ.

ભગવદગીતા સાંભળોને, હૃદયે રાખો ભાવ;
સતસંગરૂપી ગંગામાં પ્રેમે કરી નાવ. મન.

બાધ મીરાં કહે તેમ, હરીજન થાવ,
હરિ કે અરણ્યમાં, ચિત લગાવ. મન ગોવિંદ ગાવ. મન.

મીરાંબાઈ.

૪

આયો આયો એક લડકો મુગટધરી,
મુગટધરીરે પ્રભુ મોરલીધરી.

આયો આયો.

મોર મુગટ શિરછત્ર બિરાજે,
 તુળશીકી માળા ધરીરે ધરી. આયો આયો.
 નંદજીકો લાલ ગોપાળ સરીખો,
 ગૌધેનની રખેવાળ કરી. આયો આયો.
 હાથે લાકડીઓને, ખભે કામળીઓ,
 ગૌધેનકી રખેવાળ કરી, આયો આયો.
 તુળશીરે દાસ હરી ગુણ ગાશે,
 ચરણ કમળ ચીત ધરીરે ધરી. આયો આયો.
 તુળસીદાસ.

૫

રામ તો ખેરાગી બયો હે, મેરે રામા ત્રણ ભુવનનો નાથરે. રામ તો.
 કુલડાં મંગાવોને ગજરા ગુથાવો, મેરે રામા માલન હોકર જવોરે. રામ તો.
 કપડાં મંગાવો ને ભગવાં રંગાવો, મેરે રામા વૈરાગી હોકર જવોરે.
 રામ તો ખેરાગી બયોહે.
 કારી કારી મટુકીમાં મહીરે જમાવો, મેરે રામા ગોવાલન બનકર જવોરે.
 રામ તો ખેરાગી બયોહે.
 ગોરે ગોરે અંગપર ભલુત લગાવો, મેરે રામા જોગન બનકર જવોરે.
 રામ તો ખેરાગી બયોહે.
 બાહ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધીરના ગુણ, મેરે રામા ચરણ કમળમાં રહેજોરે.
 રામ તો ખેરાગી બયોહે.

૬. (રાગ ગવરી.)

મેં તો હરિગુણ ગાવત નાચુંગી
 નાચુંગી મેંતો નાચુંગી- મેંતો.

આપને મ્હેલ બેઠ બેઠ કર-ગીતા ભગવત વાચુંગી-મેંતો.
જ્ઞાન ધ્યાનકી ગઠરી બાંધકર-હૃદય કમળમેં રાખુંગી-મેંતો.
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ સદા પ્રેમરસ ચાખુંગી-મેંતો.

૭. (ક્યાંથી આ સંભળાય)

માગત માખણ રોટી ગોપાળ પ્યારા,
માગત માખણ રોટી-મેરે ગોપાળજીકુ રોટી બનાવડિ,
એક છોટીને બીજી મોટી-ગોપાળ પ્યારા—
મેરે ગોપાળજીકુ વેવા કરુંગી-બ્રીખુભાનકી બેટી—ગોપાળ.
મેરે ગોપાળજીકુ પોષાક પેરાઈ દહિં-માથે છે કલગી ટોપી—ગોપાળ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ ચરણ કમળ હુંતો જોતી—ગોપાળ પ્યારા.

૮. (રાગ ગવરી)

બલીહારી રામજી કે આવનકી, રામા આવનકી મન ભાવનકી; બલીહારી.
કમક કુમક પાઉં નેપુર વાગે, હુકમચાલ મન ભાવનકી; બલીહારી.
મોર મુગટ મકરા કિત કુંડળ, ઉરબન માળ શોહાવનકી; બલીહારી.
પેસી પાતાળે કાળી નાગ નખ્યો, ફેણ પર નાય નચાવનકી; બલીહારી.
પીત પીતાંબર અધિક શોહાગે, સમલી સુરતમન ભાવનકી; બલીહારી.
તુળશીદાસ પ્રભુ ચરણે આયે, હરીકે ચરણ ચીત લાવનકી; બલીહારી.

૯. (રાગ ગવરી)

ઓ લક્ષ્મણજીરેઓ રઘુવરજી, ધીરે ચલતમેં હારી;
એકતો પાઉંમાં કાંટા લગાહે, દુસરા પાઉંમાં ભારીરે; ઓ લક્ષ્મણજી.
રામને લક્ષ્મણ જનક સુતામાધ ફેરમીલે ગીરધારે; ઓ લક્ષ્મણજી.
ગોરી તેરા નામ બતાવની આરી, ફેરમીલે.
ઓ.

કોણુ તેરા નામને કોણુ તેરા ગામ; કોણુ પુરૂષ ઘેર નારીરે, ઓ.
સીતા મેરૂં નામ અપોધ્યા મેરી નગરી, રામ પુરૂષ ઘેર નારીરે;
ઓ લક્ષ્મણજી.

૧૦ (રાગ ગોડી.)

નંદનકો જગવંદનકો, બળે બળેરે જસોદા નંદનકો;
રૂમક ઝૂમક પાઉને પુર વાગે, હુમક ચાલમન ભાવનકુ; બળે બળે.
મોર મુગટમકરા કિત કુંડળ, ઉરખન માળ શોહાવનકુ; બળે બળે.
પેશી પાતાળે કાળી નાગ નાપ્યો, ફેંણુ પર નાય નચાવનકુ; બળે.
પીત પીતાંબર અધિક સોહાગે, શાવલકી સુરતમન ભાવનકુ; બળે બળે.
તુળશી દાસ હરિગુણુ ગાવે, હરિ કે ચરણ ચિત્ત લાવનકુ; બળે બળે.

૧૧

રામ રમકડું જડયુંરે, રાણાજી મુજને રામ રમકડું જડયું;
ભવતું તે કારજ સરીયુંરે, રાણાજી;
નથીરે સોનાનું વાલા નથીરે રૂપાનું, નથી સોની ઘેર ઘડીયુંરે; રાણાજી.
મોટા મોટા મુનીઓ મથી મથી થાક્યારે, કોષ એક વીરલાને હાથે
અડીયુંરે; રાણાજી.

સોના રૂપાના શીખર ઉપર, અગમ ઓચીંતું અડીયુંરે; રાણાજી.
ખાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરીધરના ગુણુ, ચરણ કમળ ચિત્ત અડીયુંરે;
રાણાજી મને રામ રમકડું જડીયું.

૧૨ (રાગ ઉપરનો)

જોગન વેશ ધરી રહીયુંરે રાણાજી અમો જોગન વેશ ધરી રહીયું;
મોટા મોટા મહેલો તોરા કામ નહિ આવેરે, તુટેલી ઝુંપડીમાં રહીયુંરે;
રાણાજી.

હીને કદોરા તારા કામ નહિ આવેરે, તુળશીની માળા પેરી રહીશુંરે.
રાણાજી.

સોનાના કદોરા તારા કામ નહિ આવેરે, ભાંગેલી તુંબડીમાં ખાધશુંરે;
રાણાજી.

હીરના ચીર તારા કામ નહિ આવેરે, ભગવાં પેરીને અમે રહીશુંરે.
રાણાજી.

ખાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચિત્ત લધશુંરે;
રાણાજી અમો જોગન વેશ.

૧૩ (રાગ ઉપરનો)

તારો ભરોસો મને ભારીરે, હો રામ રાજ તારો ભરોસો મને ભારી;
ભરીરે સબામાં વાલે દ્રોપદી ઠારીરે લજ્જા રાખી છે મોરારીરે. રામરાજ
નખરે વધારી વહાલે હીરણ્યા કંશ માર્યો પ્રલ્હાદને કીધોછે ઉગારીરે. રામરાજ
ખાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરનાં ગુણ ચરણ કમળ બલિહારે. રામરાજ.

૧૫

દેવકીનંદન શ્યામ, ગોવિંદ નામ ભાવે ભજોને. રાણી રૂક્મણીકંથ=ગોવિંદ
સાખી.

કૃષ્ણ દામોદર ભૂદરા, નરસૈયાના નાથ,
પ્રભુ આપ છો કરુણા નિધાન.—ગોવિંદ નામ.

સાખી—ગોકુળવાસી વિકૃલા, તારી અહલ્યા નાર

કીધો કંસસુરનો નાશ.—ગોવિંદ નામ ભાવે ભજોને

સાખી

દામોદર દયાળ તું, પવિત્ર આત્મારામ,

જ્યજ્ય કેશવરામ—ગોવિંદ નામ ભાવે ભજોને.

૧૬. રાગ ઉપરનો.

ભાવે બળે સીતારામ રાધાવર ભાવે બળેને.

ગોકુળવાશી કહાન. રાધાવર

સાખી.

વ્રજવાશી અવિનાશી તું ગોપ વધુના પ્રાણ,

કંશકાળ પાળક બધા, છે વિશ્વતણો તું કાન.—રાધાવર.

સાખી.

હારીકાનાથ જાદવ પતિ, પવિત્ર આત્મારામ

લક્ષ્મી કાંતચિદાનંદતું જય જય કૈશવરામ—રાધાવર.

૧૭

મને ઘડી નથી વીસરતા રામ હરિવર સંકટ હરતા,

વાલાજી મારા કરપર ગોવરધન ધાર્યો,

વાલે વ્રજનો દેશ ઉગાર્યો રામ-હરિવર સંકટ હરતા-મને.

વાલાજી મારા કાળી નાગે તે કંદ કીધો,

લટકાળે નાથી દીધો રામ-હરિવર સંકટ હરતા-મને ઘડી.

વાલાજી મારા કંસ હતો બેહુ અહંકારી

મોહનજીએ નાંખ્યો મારી—રામ હરિવર સંકટ હરતા-મને ઘડી.

વાલાજી મારા મુષ્ટિક તાંદુલ સુદામાનાં લીધા,

તેનાં મ્હેલ કનકના કીધા રામ-હરિવર સંકટ હરતા-મને ઘડી.

વાલાજી મારા, કુચ્ચળનું ચંદન લીધું.

તેનું રૂપ અનુપમ કીધું રામ-હરિવર સંકટ હરતા-મને ઘડી.

વાલાજી મારા પંચાળી સભામાં પોકારે,

ચીર પૂર્યાં પૂરણ મોરારી રામ-હરિવર સંકટ હરતા-મને ઘડી.

વાલાજી મારા બવરે સાગરના છે ત્રાતા,
પીંગળના પ્રાણ હમારા રામ-હરિવર સંકટ હરતા-મને ધડી.

૧૮

રામરતન ધન પાયોરે-મૈયારે મેં તો રામરતન ધનપાયો
સંતસંગત સદ્ગુરુ કૃપાસે,
તો બડો ભાગ્ય બની આયોરે-મૈયારે મેં તો.
ખરચો ન ખુટે વોકુ ચોર ન લુટેરે, દીન દીન હોત સવાયો. મૈયારે.
નીરમાં ન હુમે વોકુ અગ્નિ ન ઝાલેરે, તો ધરતી ધર્યો ન સમાયોરે. મૈયારે.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચિત્ત લાયોરે. મૈયારે.

૧૯

ભય ભંજન ભગવાન સમરલે ભય ભંજન ભગવાન;
જીવ સમરે તો મહાશુભ પાયો, ગાવત વેદ પુરાણ. સમરલે.
ધ્રુવ અમરીષ પ્રેલાદ વીભીક્ષણ, સમરતાં સારંગ પ્રાણ. સમરલે.
પ્રગટ પ્રતાપ ભયો આ ભવમાં, ગજાતાં ગજા અગ્નણ. સમરલે.
મીરાં લોકલાજ કુલ તજકે, ભય હરિસે એક તાન. સમરલે.
સુરદાસ કહે પ્રભુ તમારે મીલનકુ, ગાવત વેદ પુરાણ. સમરલે.

૧૯

‘ગાઈ લ્યો મન ઘેલા ગોવિંદ ગુણ ગાઈ લ્યો મન ઘેલા;
તમે તત્પર થાવો વેલા વેલા. ગોવિંદ ગુણ
સર્જન મનુષ્ય જન્મારો, બજી લ્યોને આતમ તારો;
ભવ જુગ ખારો ખારોરે. ગોવિંદ ગુણ
જન્મ મરણની નદીઓ વહેતી, ઘટમાળની માફક ફરતી;
હરિ સ્મરણમાં રાખો વૃત્તિરે. ગોવિંદ ગુણ

આમ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધના ગુણ, ભક્તિ કરે ચરણે
પડીરે. ગોવિંદ ગુણ૦

૨૦

મને વહાલું વહાલું વહાલું રાધાકૃષ્ણજીનું નામ,
રાધાકૃષ્ણજીનું નામ, સીતારામજીનું નામ. મને.

તમે જીઓરે પિતાજી. મુજબ આણીને પ્રીત,
મારી પાટીમાં લખાવો રૂડાં ગણજનાં ગીત;
રૂડાં રામજનાં ગીત રૂડાં ગોવિંદજનાં ગીત. મને.

મારા મનમાં માધવ મુકંદ જેવો,
મારે રટવા છે શ્રી જીગદાધાર,
છે જીગદાધાર મારે હરિને આજર. મને.

મારે અવર ખીજ તણું માંડે કામ,
મારે કાંઈ નથી કામ મારે રટવા શ્રીરામ. મને૦

હું તો હરતીશ જપું મારા ગણ ગોવિંદ,
મારા રામ ગોવિંદ મારા ગણ ગોવિંદ; મને૦

૨૧ (નવમી રૂઠી)

હોડીવાળા હોડી હલકાર, માંડે મારે હરિ મલવાને
હરિ મલવાને વાળા પ્રભુ મલવાને. હોડીવાળા૦

કાચાપીરે વાલે હોડી અનાવી જીર મેલ્યો રખેવાળ;
માંડે મારે હરિ મલવાને.

તારી હોડીએ હોરા રત્ન જડાવું હરતી મેલાવું ધુધરમાળ,
માંડે મારે હરિ મલવાને.

આણી તીરે ગંગા બહાલા પેરી તીરે જમુના;
વચમા ગોકુળીયું રૂડું ગામ. માંડે મને૦

૧. િરેરે બહાલા હુરેકબેલી.

સામા લા સુંદીર સ્યામ. માં મન
સોનારે દહંગી ને રૂપારે દહંગી

દહંગી ગળા કેરા હાર. મને
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુ.

રંગબેર કતારે પેલે પ
માં મન હરિ મલ

૨.

બોલમા બોલમા બોલમારે રાધાકૃષ્ણ વિના બીજું બોલમા,
સાકર શેરડીનો સ્વાદ તજીને,

કડવો લીમડો ધોળમારે રાધાકૃષ્ણ૦

હીરા માણેકને ઝવેર તજીને,

કથીર સંઘાતે મોલ તોલમારે રાધાકૃષ્ણ૦

ચાંદા સુરજનું તેજ તજીને,

આગીઆ સંગાતે પ્રીત જોડમારે રાધાકૃષ્ણ૦

ગંગા જમુનાના જળ તજીને,

ખાડ ખખેચાયું ખેળમારે રાધાકૃષ્ણ૦

આંબા વૃક્ષની છાંયા તજીને,

થોરનું યુમકું ઠોલમારે રાધાકૃષ્ણ૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુ.

શરીર આપ્યું સમ તોલમારે રાધાકૃષ્ણ૦

૨૪

બળેરે પ્રભુને મન ભાવે, પામર પાણી બળેરે પ્રભુને મન ભાવે;
બળેરે પ્રભુને ભાવે, લક્ષ ચોરાશી ન આવે, યમ હુત ન કાવેરે;
પામર પાણી.

ચોર પેસી હુટી વાડી, જોને તું આખો ઉઘાડી, રહી માયા તે ડોરા કોઢેરે;
પામર પ્રાણી.

બકિત સાચી ઝીલ હાથે, ફૂસંપ રાખે જોની સાથે; સાહયે થાયે
દીનાનાથેરે; પામર પ્રાણી.

કાઠી મુકું યુદ્ધ કરી, જોઈશ નહિ પાછું ફરી; જઈશ ભવ સાગર તરીરે.
પામર પ્રાણી.

૨૫

તમે બોલો મોરી રસના હરિ હરિ,
હરિરે હરિ પ્રભુ હરિરે હરિ, તમે; ગરૂડે એસી ગોવિંદજી પધાર્યા;
શંખ ચક્ર ગદા ધરીરે ધરી, તમે બોલો; હંશ વાહન કરી
અહ્માજી પધાર્યા, વેદ ચારકી ધૂન કરી; તમે બોલો;
ઉંદરે એસી ગણુપતી પધાર્યા, સાથે સુદ્ધ યુદ્ધ સુંદરી; તમે.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ એક વાર બોલો શ્રીરે હરિ. તમે.

૨૬

જય અંશી બટ જય લલનારે રામા જય લલના,
જય કાલીંદ્રી જય જમના,
જય રાધે જય કૃષ્ણ જય વંદ્રાવન રામા જય વંદા વન,
રામ કુંડળ રાધે કુંડળ ગીર ગોવરધન જય અંશી.
જય રામા જય રામા ત્રિભોવન ધણીરે રામા ત્રિભોવન ધણી;
ગોકુળમાં ગૌચારી ધણી, જય અંશી બટ.

૨૭

ગોવિંદા ગોપાળા માધવા મુંકદા હરિ હરિ
નારાયણુ ભજ હરિ હરિ, ગોપાળ ભજ હરિ હરિ; ગોવિંદા.

જનકી વલ્લભ હરિ હરિ, કૃષ્ણ દામોદર હહિ હરિ ગોવિંદા
 યાળ કૃષ્ણ હરિ હરિ, રામચંદ્ર હરિ હરિ; ગોવિંદા
 ગોવિંદા ગોપાળા માધવા મુકુંદા હરિ હરિ

૨૮

રઘુપતિ રાધવ રાજરામ પતિત પાવન સીતારામ,
 જે રઘુનંદન જે જે રામ સીતા વલ્લભ જે શ્રી રામ,
 રાજ રામ, રામ રામ, સીતારામ રામ રામ.

૨૯

હેરે વનમાળી દયાળા હેરે વનમાળી,
 શામળા ગોવરધનધારી દયાળા હેરે વનમાળી, હોરે.
 હેરે વનમાળી દયાળા હેરે વનમાળી કૃપાળા હેરે વનમાળી,
 શામળા ગોવરધન ધારી દયાળા હેરે વનમાળી.

૩૦

જે રામા પતિરામ, સીતા પતિ શ્રી હરિરે,
 રઘુપતિ રાજ રામ, સીતા પતિ શ્રી હરિરે.
 જે નારાયણ મોરાર, સીતા પતિ શ્રી હરિરે.
 જે વિશ્વંભર દયાળ, સીતા પતિ શ્રી હરિરે.
 ગોવિંદ હરિ ભૂપાળ, સીતાપતિ શ્રી હરિરે.
 ગોપાળ હરિ ગોવિંદ, સીતાપતિ શ્રી હરિરે.

૩૧

જેણેરે શામળીઆ ચરણ રસ ચાખ્યો તણેરે સંસારનો કુચો કરી નાંખ્યો,
 કુચો કરી નાંખ્યો કુચો કરી નાંખ્યો—જેણેરે.

જેજન કૃષ્ણ ચરણનારે ભોગી તે નર જાણો તમે સધળારે જોગી
સધળારે જોગી સધળારે જોગી—જેણેરે.

જેજન કૃષ્ણ ચરણથી અળગા તે જન થડ મૂકી
ડાળેરે વળગ્યા, ડાળેરે વળગ્યા વળગ્યા,—જેણેરે.
જે જન કૃષ્ણ ચરણથી નાઠા, બણેરે નરસૈયો તે નર ભવમારે ગાઠાં,
ભવમારે ગાઠા, ભવમારે ગાઠા—જેણેરે શામળીઆ.

૩૨

જેણેરે ગોવિંદ રામા તમને વિસાર્યા,
તમને વિસાર્યા તે નર ભવોભવ હાર્યા—જેણેરે.
તમને વિસારીને કોણ સુખ લીધું,
અમૃત ઢોળી હળાહળ પીધું, હળાહળ પીધું, હળાહળ પીધું—જેણેરે.
તમને વિસારી અવર મન મોયું,
કોડીને બદલે કંચન ખોયું, કંચન ખોયું, કંચન ખોયું—જેણેરે.
તમને વિસારી અવર રંગ રાચ્યા,
વાંઝન રહી તેની જનુનીરે માતા, જનુનીરે માતા, જનુનીરે માતા—જેણેરે.
તમને વિસારી નિદ્રા ભરી સૂતો, બણેરે નરસૈયો તે નર ભવોભવ વગુતો
ભવોભવ વગુતો ભવોભવ વગુતો—જેણેરે.

૩૩. (ધુન)

બળે ગોવિંદ ગોવિંદ ગોપાળા,

મુલે કૃષ્ણકૈયો હરિનંદલાલા.

મધુરામાં હરિ જન્મ લીયો હે,

ગોકુળ મુલે નંદલાલા.

બળે ગોવિંદ૦

બળે ગોવિંદ૦

પુતના કુંજનને ગત વીધી,	ભળે ગોવિંદ૦
અધમ ઓધારણુ નંદલાલા.	
માતા જસોદા મહી વલાવે,	ભળે ગોવિંદ૦
માખણુ ખાવે નંદલાલા.	
અગાસુર માર્યો બગાસુર માર્યો,	ભળે ગોવિંદ૦
તાર્યો કુખેર કુદો ખાલા.	
વૃંદારે વનમાં રાસ રમ્યો હે,	ભળે ગોવિંદ૦
સહસ્ર ગોપી એક નંદલાલા.	
પેસી પાતાળે કાળી નાગ નાથ્યો,	ભળે ગોવિંદ૦
ફેણુપર નામ કરે નંદલાલા.	
ગોકુળથી હરિ મથુરા પધાર્યા,	ભળે ગોવિંદ૦
સહસ્ર ગોપી એક ઝિજ્યાલા.	
મથુરાંરે આવી રાજ લૂટાઓ,	ભળે ગોવિંદ૦
પેરાઓ શય બ્રીજ્યાલા.	
કુબ્જ તો ચંદન ઘસી લાવે,	ભળે ગોવિંદ૦
માલન લાવે ફૂલમાલા.	
કે શીરે મારીને કંથ પછાડ્યો,	ભળે ગોવિંદ૦
જગતમાં યશ કીધો નંદલાલા.	
ઉચ્ચસેનકુ રાજતિલક કીયા હે,	ભળે ગોવિંદ૦
થયો હે મથુરાકો ભુપાલા.	
વનમાળી હરિ શરણે આવે,	ભળે ગોવિંદ૦
પ્રેમ ભજનથી જપ માલા.	

૩૪. (ધુન)

ભજો દશરથનંદન જનક લક્ષી,

દોનું ભાઈ જનકપૂર આયે;

પુષ્પ મિછાવંત ગરીબ લક્ષી.

તોડ ધનુષ રાયે પગી હારે,

રજા જનકે બેઠાં બેઠાં બેઠાં.

કુંવરી ચાલી જાણે ગેરી,

વર પાયો ધનુષ યજ્ઞની.

ફૂલ ફૂલત અનંદ મનમાં,

બનમાલા પેગલ ચાલી.

પરજી કુંવર રાજા જય થકો,

મંગળ ગાયે પૂજા લગા.

તુળસીદાસ દત્તિ ગુણ વિ,

હૃદયે બસો મેરી ગેદી બેઠી.

૩૫. (ધુન)

ભજો દશરથનંદન શ્રી રામા,

દક્ષબાદલની ત્યાં જાણી શોહ;

જગો બરત પ્રભુ થ રામા.

મેર મુગટ ને કનરે કુળ.

નીરખત સા માટા કાલા.

શંખ શંખ સુર જૂગ મિલરતા,

ધનુષ બિરાજત કનકાં બેઠાં.

જન હરિઓ જનરૂપ નિરખતાં,

કૃષ્ણ ગેવિંદ ગુણ ગામા.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

ભજો.

૩૬. (ધુન)

બળે સીતારામ ધનુષધારી,	
બળે રઘુવીર રામ ધનુષધારી;	
રઘુકુળમાં અવતાર લીએ હે,	
મંગળ ગાવે પુરનારી.	બળે.
સીતા રામ લક્ષ્મણ ભરત શત્રુઘ્ન.	
હનુમાન હે આરાધ્યારી.	બળે.
સીતા રામ અયોધ્યા પૂરકે,	
નય જનક કે પય પાળી.	બળે.
વિશ્વામિત્ર કે કારજ સારે,	
ચરણ સેવક અહલ્યા તારી.	બળે.
એકલી બાણે અસુર સખ મારે,	
કનકપૂરી સીત મોળારી.	બળે.
રાવણકે દશ મુસ્તક છેદે,	
વીશ ભૂજ નારી તારી.	બળે.
રાવણ માર્યો વિભિષણ તાર્યો,	
કીયો હે લંકાકો અધિકારી.	બળે.
કહેત કપીરા સુતો બાધ સંતો,	
હરિની ભક્તિ જુગો જુગ પ્યારી.	બળે.

૩૭ (ધુન).

બળે રઘુવીર રામ મુગટ ધારી,	
બળે સુંદીર શ્યામ મુગટ ધારી,	
રે મુગટ ધારીરે મોરલી ધારી.	બળે રઘુવીર.

રધુકુળમાં અવતાર લીધો હે,
મંગળ ગાવે પૂરનારી.

બળે રધુવીર૦

સીતા રામ લક્ષ્મણ ભરત શત્રુઘ્ન,
હનુમંત હે આગાહારી.

બળે રધુવીર૦

વિશ્વામિત્ર કે કારજ સારે,
ચરણ સેવક અહલ્યા તારી.

બળે રધુવીર૦

સીતા રામ અયોધ્યા પૂરકે,
જાય જનક કે પય પાળી.

બળે રધુવીર૦

એકહી બાણે અસુર સખ મારે,
કનકપૂરી સીત મોળેરી.

બળે રધુવીર૦

રાવણ કે દશ મસ્તક છેદે,
વીશ ભૂજ નારી તારી.

બળે રધુવીર૦

રાવણ માર્યો વિભિષણ તાર્યો,
કર્યો હે લંકા કે અધિકારી.

બળે રધુવીર૦

કહત કપીરા સુનો બાઈ સંતો,
હરિની ભક્તિ જુગોજુગ પ્યારી.

બળે રધુવીર૦

૩૮

બળે કૃષ્ણ હરિ ગોપાળા,

બંસીધર ગીરવરવાળા.

અરે બંસીધર ગીરીવરવાળા.

બળે.

મથુરામાં હરિ જન્મ લીધો હે,

ગોકુળ ખુલે નંદલાલા. બંસીધર-બળે.

પૂતના કુંબને ગતરે દીધી,
 અધમ ઓધારણુ નંદલાલા. બંસીધર-ભગ્ને.
 માતા જસોદા મહી વલોવે,
 માખણુ ખાવે નંદલાલા. બંસીધર-ભગ્ને.
 અગાસુર માર્યો બગાસુર માર્યો,
 તાર્યા કુબેરકો દો બાલા-ભગ્નેકૃષ્ણ.
 વંદ્રાવનમાં રાક્ષ રચ્યો છે,
 સહસ્ત્ર ગોપી એક નંદલાલા-ભગ્ને.
 પેસી પતાળે કાળી નાગ નાચ્યો,
 ફેણુ પર નાચ કરે નંદલાલા. બંસીધર-ભગ્ને.
 ગોકુળથી હરિ મથુરા પધાર્યા,
 સહસ્ત્ર ગોપી એક બ્રીજ લાલા-ભગ્ને.
 મથુરામાં આવી રાજ લૂટાયું,
 પેરાએ જળ બ્રીજ બાલા-ભગ્ને.
 કુબ્જ તો ચંદન ધસી લાવી.
 માલન લાવી ફલ માળા. ભગ્ને.
 કેશી મારીને કંજ પછાડ્યો,
 જગનમાં ચશ્વધીઓ નંદલાલા ભગ્ને.
 ઉચ્ચસેનકુ રાજ તીલક દીઓ હે,
 કીઓ હે મથુરાં કો ભૂપાલાઈ ભગ્ને.
 વનમાળી હરિ શરણે આવે,
 પ્રેમ ભજનકી જપ માલા, ભગ્ને.

૩૬. (ધુન)

હો નંદલાલા હો મતલાલા કૃષ્ણ કાનેયા તુહી તુહી,
 મથુરામાં હરિજન્મ લીયો હે ગોકુળ શ્રુતે તુહી તુહી.
 ઇંદાંઈંદાં રાસ રચ્યો હે સહસ્ત્ર ગોપી એક તુહી તુહી.
 માતા જસોદા મહી વસોવે માખણ ખાવે તુહી તુહી.
 પેસી પાતાળે કાળી નાગ નાથ્યો નામ કરે છે તુહી તુહી.
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધારીના શુભ,
 ચરણ કમળમાં તુહીતુહી.

૪૦

હારે રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા,	
તમે નંદ જસોદાના લાલારે;	રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા.
ગંગારે તલપે ને જમુનારે તલપે,	
તલપે છે નદીઓ નાળારે;	રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા.
સુરજ તલપે ને ચંદ્રમારે તલપે,	
તલપે છે નવલાખ તારારે;	રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા.
ગાયો તલપે ને વાછરડારે તલપે,	
તલપે છે ગોપ બ્રીચારારે;	રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા.
વલ્લભના સ્વામી વિના ગોપીઓ તલપે,	
તલપે છે પ્રાણુ હમારારે;	રથ ફેરો ગોકુળ રથવાળા.

૪૧. (ધુન)

રામ રાધે ગોવિંદા, ગોપાળ રાધે ગોવિંદા.
 ભજ ગોવિંદા પ્રેમાનંદા, રામ રાધે ગોવિંદા.
 ગોવિંદારે ગોવિંદા જન ગોપાળ ગોવિંદા.

ગોવિંદા ગોપાળીયા બન્ને ગોવિંદા ગોવિંદા.
 ગોવિંદા ગોપાળા ગોવિંદા બન્ન હરિહરિ.
 રામકૃષ્ણ હરિહરિ ગોવિંદારે બન્ન હરિહરિ.

૪૨. (ધુન)

ગોવિંદારે ગોવિંદા પેલા મનમાં ગોવિંદા.
 ગોવિંદા ગોપાળા માધવા મુકંદા હરિ હરિ.
 હરિગોવિંદા હરિગોપાળા હરિ ઉતારે પેલે પાર.
 બન્ને બન્નેરે ગોપાળા બન્ને બન્નેરે ગોપાળા.
 વીઠ્ઠાચે વિઠ્ઠલા હરી ઝો વિઠ્ઠલા.

૪૩

નામ તો પ્રભુનું લેવું નીશદીન તારે, નીશદીન તારે તારે.
 નીશદીન તારે નામ તો પ્રભુનું લેવું,
 કાયા જુઠી માયા જુઠી મુકીદો વિસારી, નામતો.
 સાચું શું સુધર્મ રહેવું છોડી દે ખુમારી;
 માયા જુઠી મમતા જુઠી મુકીદો વિસારી,
 સંસાર અસાર સમજી સુકીત કરો પહેલા,
 જુવાની આ જાતી રહેશે માટે ચેતો વહેલા; નામતો.
 ભુંડા ભુંડું મનમાં ભાષે રાખ તું બલાઈ,
 પરસ્પરે સહાય કરવું સાચીએ સગાઈ; નામતો.
 બાઈ મીરાં કહે, પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
 ચરણ કમળ ચિત્ત લેજોરે મોરારી; નામતો.
 રે મહારાજ અવધ બીહારી તમે ગોકુળમાં ગોચારી; મહારાજ.

૪૪

તમે ગોકુળ કીધું : કાશીરે;	રે મહારાજ.
રાવણુ સીતાને લઈ ગયો નાશીરે;	રે મહારાજ.
સીતા રાત દિવસ અપવાસ કરે;	રે મહારાજ.
રામ બાર વરસ વનવાસીરે;	રે મહારાજ.
સીતા રામ નામ ઓચરતીરે;	રે મહારાજ.
બીજો શબ્દ મુખે નવ ઓચરતીરે;	રે મહારાજ.

૪૫

મારા રામ કાલે મળજો પેલાં કલાં વચન તમે પ્રાણજોરે;	મારા.
જળ જમુનાનાં જળ પાણીજતાં મારગ વચ્ચે વહેલા મળજોરે;	મારા.
પ્રાણપણ્ણી વહાલી દાસી,	

પ્રીત કરી પરવરજોરે;	મારા રામ.

વાટે આળ ન કરીએ વહાલા,

વચન કહ્યું તે સુણજોરે;	મારા રામ.

ધણેજ સ્નેહ થયાથી ગીરધર,

લોક લજ્જાએ મળજોરે;	મારા રામ.

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,

પ્રીત કરી પરવરજોરે;	મારા રામ.

૪૬

નિત્ય નમાવું શીશ પ્રભુજી પ્યારા નિત્ય નમાવું શીશ,	
અહપ મતીથી નમન કરુંહું રહામ કરો જુગદીશ; પ્રભુજી પ્યારા.	
દયા નિધિએ દયા કરી તે તુજ હજુર રહીશ;	પ્રભુજી.
પ્રભુ સંગાથે પ્રીત કરો તો ભવ સાગર તરીશ.	પ્રભુજી.

સર્વ સૃષ્ટિ સેવે તમેને, સેવા નિત્ય કરીશ;	પ્રભુજી.
સૌંદર્ય સિદ્ધિ બુદ્ધિને અરપી, પ્રેમને પંથ પડીશ;	પ્રભુજી.
અગણિત ગુણુ છે આપ પિતામાં ચિંતા સર્વે હરીશ;	પ્રભુજી.
અલ્પમતિથી કહું કરજોડી, ધ્યાન તમારું ધરીશ;	પ્રભુજી.

૪૭

લેતાં લેતાં શ્રીરામજીનું નામરે લોકડીયાં લાજે છે,	
હરિ મંદિરે જાતાં પાવલીયાં દુઃખે, ફરી આવે સાંઝે ગામરે;	લોકડીયાં.
તમાસો હોય ત્યાં દોડી જાયે, મુકીને ઘરના કામરે;	લોકડીયાં.
બાંડ બંધેયા ગુણીકા નૃત્ય કરે ત્યાં ખેસી રહે સારી રાતરે;	લોકડીયાં.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના મુણ,	
ચરણ કમળ ચિત્ત હામરે;	લોકડીયાં લાજે છે.

૪૮

ભાવે કરી ભક્તો તમે હરિગુણ ગાવો; હરિગુણ ગાવોને લીધેને લહાવો.	
ઈશ્વરમાં રાખી આસ, વેદમાં ધરી વિશ્વાસ,	
દીલથી થકને દાસ રામને રીઝાવો;	ભાવે.
રાંક માથે રાખી રહેમ પ્રભુ માથે રાખી પ્રેમ,	
નીતિ તણાં નેમ તમે હે સતથી ચુકાવો;	ભાવે.

૪૯

શ્રી પતિ આનંદ ધન વિભુ વ્રજ વિહારી;	શ્રી પતિ.
ગરુડાસન, કમળ નેન, જ્ય મોહન, મોરારી;	શ્રી પતિ.
રાધા રમણ, પ્રેમ ઝરણ, શરણ, છે એ તારી;	શ્રી પતિ.
ગોકુળચંદ, આનંદ કંદ, ગીરીવર ધારી;	શ્રી પતિ.
વિઠલ વગાડે વાંસળી, રસાળીને મધુરી;	શ્રી પતિ.
નીરખે ત્રીલોકનાથ બીખુ બાનની ફુલારી;	શ્રી પતિ.

૫૦ (ધુન).

નાચે નંદલાલ નચાવે હરિમૈયા,

મથુરામાં હરિજન્મ લીયો હે,

ગોકુળમાં પાઉં ધરેરે કનૈયો;

નાચે.

રૂમક ઝૂમક પાઉં ને પુર વાગે,

હૂમક હૂમક પાઉં ધરેરે કનૈયો;

નાચે.

દૂધન પીયે વાલો દહીંઓ ન ખાયે;

માખણુ કો લાલ બનેરે ખવૈયો;

નાચે.

પેસી પાતાળે કાળી નાગનાથ્યો,

ફેણુ પર નાચ કરેરે કનૈયો;

નાચે.

જંદાવનમાં રાશ રચ્યો હે,

સહસ્ર ગોપી એક બયોરે કનૈયો;

નાચે.

ચંદ્ર સખી બળે બાળ કૃષ્ણુ છબી,

હરિ કે ચિત લહોરે બાલૈયા;

નાચે.

૫૧ (ધુન)

બોલો સીતારામ, સીતારામ, સીતારામ,

મેરે મન બશી ગયો સીતારામ,

ગૌરવરણુ શીયા જનક નંદન,

રઘુવર હે ધન સુંદર સ્યામ;

મેરેમન.

દશરથ પુત્ર અયોધ્યા નાયક,

તા પર છત્ર બુધાવે હનુમાન;

મેરેમન.

જટા મુમટ મુનિ ભેખ ધર્યો હે,

હાથ ધનુષ લીયો શારંગ પ્રાણ;

મેરેમન.

વિશ્વામિત્ર કે જગ સુહલકી,
ગૌતમ નારી પદાયો નિજ ધામ; મેરેમન.
આશાનંદ કહે કર જોડી, ઉમંગ ધરી ભજો આઠે જામ; મેરેમન.

૫૨

ભણે ઈંદ્ર સુનીંદ્ર ઉપેંદ્ર નમું, કરણા વર શ્રી હરિશ્ચંદ્ર નમું.
સચ્ચીદાનંદ શ્રી અવિનાશી નમું, ભણે.

જગદાયક દુર્લભ ધામ નમું; કરણા વર વૈકુંઠવશી નમું.
નભ વાયુ ધ્રુવ તારા પ્રકાશ નમું; ભણે.

પુરુષોત્તમ પંકજનત્ર નમું, પૃથ્વી જળ જંક નિવાસ નમું,
પરી પૂરણ બ્રહ્મ પવિત્ર નમું; ભણે.

ગુણવંત અચીત્ય અનંત નમું રવિ કોટી કલાવરરૂપ નમું.
ભય ભંજન શ્રી ભગવાન નમું. ભણે.

ભગવાન સુરાસુર ભુપ નમું, શ્રી નિરાકાર નિરંજન દેવ નમું,
સચરાચર સંપ્રદાયી નમું. ભણે.

શીવશંકર સહાયક શીવ નમું, શ્રી ચરણ કરાંબુજ સહસ્ત્ર નમું,
શરણાગત વત્સલ નામ નમું. ભણે.

પરીધાન પીતાંબર વસ્ત્ર નમું, નીજ ભક્ત તણા સદા તાત નમું,
કરીટાદિક ખંજક ધારી નમું. ભણે.

ભુવનેશ્વર ભુધર વિર, નમું, મધુસૂદન દેવ મોટા નમું;
શુભ ધર્મ ધોરીધર ધીર નમું. ભણે.

જાંખ ચક્ર ગદા ખૂજ પાણી નમું, દીન પાવક દીન દયાળ નમું;
ખગ વાહન પુરુષ પુરાણી નમું. ભણે.

જગદીશ જગત કૃપાલ નમું, રવિ કેશવ મેશ સુકંદ નમું,
સૂર વલ્લભ સુંદર શ્યામ નમું,

સુશુતાં પ્રગટ્યા તત્ત્વેવ નમું. ભણે.

સતો અમોરે વહેવારીઆ શ્રી રામ નામના
 રામ નામનારે પ્રભુ રામ નામ નામના. સંતો અમો.
 વેપારી આવે છે બધા ગામ ગામના. સંતો.
 અમારું વસાણું સંતો, સૌ કાઢને બાવે,
 અઠારે વરણુ ત્યાં તો હોરવાને આવે. સંતો.
 લાખ કરોડે લેખાં નહિને પાર વિનાની પુંજ,
 હોરવું હોય તો હોરી લેજો કસ્તુરી છે સોંધી. સંતો.
 આવરોને ખાતાવહીમાં લક્ષ્મીવરવું નામ,
 ચીઠ્ઠીમાં ચતુલુજ લખ્યા નરસૈયાવું કામ, સંતો.

૫૪--

મીરાંને પૂર્વે જનમની પ્રીતરે, નામ નહિરે છોડું હોજ;
 મીરાંને હૈડે લખાણુ હરિનાં હેતરે, નામ નહિરે છોડું હોજ.

સાખી.

રાણાજીએ આપીએ, છુતળાં લેજો વાસ,
 છુત પ્રેત ભાગી ગયા, મીરાંને ઇંદ્ર લુવન થયો વાસરે. નામ.
 મીરાંને હૈડે લખાણુ હરિનાં હેત. નામ.

સાખી.

વીખના પ્યાલા મોકલ્યા, દેજો મીરાંને હાથ,
 અમૃત કરી આરોગીઆ, મીરાંને સખણુ હાર રધુનાથરે. નામ.

સાખી.

રાણે વીશ્વલ મોકલ્યો, દેજો મીરાંને જમ
 પુંજ મીરાંએ પ્રેમથી, મુરતી શાલીઆમની થઈરે. નામ.

સાખી

રાણે રત્ન આપ્યા પથી, કાઠી ગણુને કાસ

મીરાં ચાહ્યાં મલપતાં, બાધને બાંધ્યો તે વ્રજનો વારસરે. નામ.

સાખી.

પાછળથી પરતાયને, રાણો કહે કોઇ જાવ,

વેગે કહેજો વીનવી મીરાંબાધ એકવાર ચિતોડગઢમાં આવોરે.

નામ નહિરે છાંડું હોજી.

૫૫

હરિ ભજતાં હજી કોઇની લાજ, જતાં નથી જાણીરે

જેની મુરતી સામળીયાની સાથ, વઢે વેદવાણીરે. ૮૬૦

વહાલે ઉગાર્યો પ્રહ્લાદ, હિરણ્ય કશ્યપ માર્યોરે,

વિભિક્ષણને આપ્યું રાજ, રાવણને સંહાર્યોરે. હરિં.

વહાલે નરસીંહ મહેતાનો હાર, હાથો હાથ આપ્યોરે

ધ્રુવને આપ્યું અવિચળરાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યોરે. હરિં

વહાલે મીરાં તે બાધનાં ઝેર, હબાહળ પીધારે

પાંચાળીનાં પૂર્યાં ચીર, પાંડવ કામ કીધારે. હરિં

વહાલે અંબરીશને ઝોળખાણુ. અવતાર દશ ધરીઆરે

વહાલે ગજને તે કીધી સ્હાય, ગરૂડપર હરીયારે. હરિં

આવો હરી ભજવાનો લહાવો, ભજન કોઇ કરશેરે

કરજોડીને કહે પ્રેમલદાસ ભક્તોનાં દુઃખ હરશેરે. હરિં

૫૬. રાગ ઉપરનો.

ધરજો ધરજો હૃદયમાં ધ્યાન હરિતું ધરજોરે

મનથી માઝું તાઝું અભિમાન સદા પરહરજોરે. ૮૬૦

હરિ સદસિદ્ધ આનંદ એક, અખંડ અવિનાશીરે
 પ્રભુ પુરણુ બ્રહ્મ સ્વરૂપ, સકળનો પ્રકાશીરે.
 હરિ રૂપમાં રહે છે હજીર, સદા એવું જાણીરે
 દેખે દારે આવે તેને દાન દયા ઉર આણીરે
 ભક્ત આધીન છે ભગવાન, કે ભવ દુઃખ કાપેરે
 આપે ધર્મ અર્થને કામ, અખંડ સુખ આપેરે.
 કરો સદ્ગુરુ સંતોની સેવ, કરથી તમે કરજોરે
 મુખથી નીંદાને જીઠ વચન, સદા પરહરજોરે.
 કરજો સત સંગને સંતોષ, સદા રાજી કરજોરે
 તજી દુરજન કેરો સંગ, તૃષ્ણા પરહરજોરે.
 કરજો કર્મ સદા તમે શુભ, કાયાથી કરજોરે
 ચોરી જારીને જાનજી, જાનથી પરહરજોરે.
 કરજો તીરથ પ્રતોને તપ, સદા તમે કરજોરે
 લોભ લાલચ અને વળી લાંચ, સદા પરહરજોરે.
 કરજોડીને કહે છે મહારાજ મોતી મનમાંહીરે
 ગુરુ ગોવિંદ દેખે આશીષ, આપે દુઃખ નાંહીરે.

ધરજો.

ધરજો.

ધરજો.

ધરજો.

ધરજો.

ધરજો.

ધરજો.

ધરજો.

૫૭

દશરથ સુત રામને પ્રણામ હમારા પ્રીતથી કહીએ
 પ્રણામ હમારા પ્રીતથી કહીએ, પ્રભુજીને હેતથી કહીએ. દશરથ.

સાખી

કેકેયી વાણી બોલીઆં સાંભળ દશદયરાય
 રામ લક્ષ્મણ વન જાય ને ભરતજી કરે રાજ દશરથ.

સાખી

રામ લક્ષ્મણ વન ચાલીઆ સાથે સીતા નાર,
 ચીત્ર કુટમાં આવીઆ કુંપડી બાંધ્યા ત્યાંય. દશરથ.

સાખી

સીતાને રાવણ હરિ ગયો, લકષ્મણ ગયો, લંકા મોઝર,
અશોક બાગમાં બેસાડીઆં, ચોકી એક હજાર. દશરથ.

૫૮ થઇ પ્રેમ વશ એ રાગ.

શ્રી રામ વીરોગે સીતા નારી એને હરી ગયો રાવણ અહંકારીરે.

શ્રી રામ વીરોગે સીતા નારી.

સીતા મુખે રામ રામ પોકારે, હૈયું ભરી ભરી રોતી,
હારે સીતા લક્ષ્મણ સામું જોતી. એને હરી ગયો. શ્રી.

રામ કહે કોઈ લંકામાં જઈને, સીતાની શોધજ લાવે
હરે તેને જાણું હું ભક્ત હમારો. એને હરી ગયો. શ્રી.

હનુમાનજી શોધ સીતાની લેવા, લંકા વિષે પરવરીઆ
લંકામાં રહે રાવણ અહંકારી સીતા બેઠાં અશોકવન બ્યાંહે.
એને હરી ગયો રાવણ અહંકારીરે, શ્રી.

હનુમાનજી પાસે મુદ્રિકા જોઈને સીતા હૈયું ભરી રોતી,
હારે સીતા હનુમંત સામું જોતી. એને હરી ગયો. શ્રી.

૫૯

બંસીધર નટવર ગીરધારી અરે ગીરધારીરે મેરલીધારી બંસીધર.
મોટ મુગટ કીટ કાને કુંડળ, વાલે મોહન મેરલી કરધારી. બંસીધર.
બાથે બાળુબંધ હો બેરબારે, વાલો ચાલ ચાલે છે લટકાળીરે બંસીધર.
પીળાં પીતાંબર જરકશી જમા વાલે કેશરીઆળ મુગટધારી. બંસીધર.
વૃંદાવનમાં રાસ રચ્યો હો, વાલો સહસ્ત્ર ગોપી એ ગીરધારી. બંસીધર.
મેરે જોવિંદજી ડગમગ ડાલે. વાલો બંસી બજવે બહુ સારી. બંસીધર.
પેસી પાતાળે કાળી નાગ નાચ્યો વાલો નાચ કરે છે ગીરધારી. બંસીધર.
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વાલો ચરણકમળકી ખલીહારી. બંસીધર.

વાલો જમનાને કાંઠે, રેં વાલો જમનાને કાંઠે જમનાને કાંઠે
 રમે ગોવાળીયા સાથે રમતાં, દડો પડ્યો જળ માંય. (૨)
 કાળી નાગ નાથ્યો પળ એક માંય. વાલો જમનાને
 જળમાં રહે શર્પકાળી. (૨)
 રહે શર્પ કાળી ફેણ પર નાચે વનમાળી. વાલો.
 નાગણી કરેરે વીલાપ. (૨)
 કરેરે વિલાપ પ્રભુજી મૂકો હમારો નાચ. વાલો જમનાને
 નાગણી પાયે તો પડે. (૨)
 પાયે તો પડે પ્રભુજી થઈ થઈ થઈ નાચે. વાલો જમનાને
 નાગને કાઢ્યો જળથી બાર. (૨)
 કાઢ્યો જળથી બાર મુક્યો રમણ દીપ મોજર. વાલો જમનાને.
 મુક્યો રમણ દીપ મોજર. (૨)
 રમણ દીપ મોજર, મોટો ગરૂડ વસે છે ત્યાંય. વાલો.
 મોટો ગરૂડ વસે છે ત્યાંય. (૨)
 ગરૂડ વસે છે ત્યાંય હમુને ખાવા એતો ધાય. વાલો.
 ફેણપર અડયા અમારા પાય. (૨)
 અડયા અમારા પાંચ લેથી કાચા પાલન થાય. વાલો.

૬૧

આજ મારે સાધુ જનનો સંગરે રાણા મારા ભાગ્ય ભલ્યાં
 સાધુરે જનનો સંગરે કરીએ.
 રામજી ચઢે તે ચોગણે રંગરે. રાણા
 સાધુરે જનનો સંગ ન કરીએ,
 પડે ભજનમાં ભંગરે. રાણા

અડસેટ તીરથ સંતોને ચરણે,

કાઠી કાશીને સેવેગંગરે.

રાણા૦

નિંદા કરશે તે તો નરક કુંડમાં જશે;

થશે આંધળા ને અપંગરે.

રાણા૦

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ

રામજી સંતો નીરજ ધામરે.

રાણા૦

૬૨

કાગળ કાણુ લખ જાયરે;

મથુરામાં વસે મેવાશી.

ટેક.

એરે કાગળમાં ઝાઝું શું લખીએ;

થોડે થોડે હેત જણાયરે.

મથુરામાં૦

મિત્ર તમારો મળવાને ઇચ્છે;

જસોમતિ અમ ન ખાયરે.

મથુરામાં૦

સેજલડી તો મને સુની લાગે;

રડતાં તે રજની જાયરે.

મથુરામાં૦

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ;

ચરણ કમળ મારું ત્યાં જાયરે.

મથુરામાં૦

૬૩

અવધ બિહારીરામ, પ્રભુજી અવધ બિહારી રામ;

ભકતોના પૂરણ કામ, પ્રભુજી અવધ બિહારીરામ,

નમન કરું હું નિશ્ચિનિ તુજને.

પ્રેમે લાગું પાય પ્રભુજી,

બે કર જોડી વિનતી કરું છું;

રક્ષા કરો હરનીશ.

પ્રભુજી.

અરજ કરું મમ ઇશ કૃપાળુ;

ચરણે નમાવું શીશ.

પ્રભુજી.

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,

ચરણ કમળ જુગદીશ.

પ્રભુજી.

૬૪

જયજય વંદન ભય ભવભંજન દશરથ નંદન શ્રીરણુવીર.

સીતાપતિ શ્રીપતિ મનોહર રણકુળદીપક શ્રીરણુધીર,

દશ મસ્તક હેદન, ત્ર્યંબક ભંજન, ત્રિભોવનપાળક લક્ષ્મણવીર,

જયજય શ્રીપરમાત્મા પોતે, રણકુળદીપક શ્રીરણુધીર,

જનકી વલ્લભ જનક જમાત્ર, કૌશલ્યાસુત રામ પવિત્ર

રામાઃ સીતાપતિ.

શ્રીગુણાદિકપ્રભુ પતીતપાવન દીનાનાથ વિશ્વંભર નીત-જયજય.

રાધવકુળભુષણ વિશ્વંભર રામનામ કહીએ રણુધીર-સીતાપતિ.

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,

ચરણ કમળ ધરીએ રણુધીર-જયજય.

૬૫

બાંધેની મારા બાઈ ભજનગદ બાંધેની મારા બાઈ,

તમારે જમથી થાશે લડાઈ.

ભજનગદ

ધ્રુવ પ્રેહલાદને અમીરસ તાર્યા,

એમે મીરાંબાઈ.

ભજનગદ.

ભરીરે સમામાં દ્રોપદીના ચીર,

પ્રભુએ કીધી સહાય.

ભજનગદ.

નરસંઘ મહેતા ભક્ત હરિના,

સાતમે સવરી બાઈ.

ભજનગદ.

ભરીરે સભામાં સચેદ્રી લૂટાઈ,
મોહને કીધી મહેર.

ભજનગદ.

નરસંઘ મહેલાની હુંડી સ્વીકારી,
હળદરે કીધી-સહાય.

ભજનગદ.

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
પ્રભુ ભજને તરો પાર.

ભજનગદ.

૬૬

હું તો પ્રભુને માટે ચંદન ધસું;

હું તો વાલાને માટે ચંદન ધસું,

ચંદન ધસુરે હું તો હેડે વસું.

હું તો પ્રભુને૦

ધર્મલા કપુર ને કેશર નાખી,

કપુર કામલી ઉપર ધસુરે.

હું તો પ્રભુને૦

પારીજાતકના ફૂલ મંગાવું,

દીયાં તોડી સુખડથી ધસુરે.

હું તો પ્રભુને૦

ભાવે કરે તીલક રઘુવરને,

અખીલ ગુલાલ લેલાટે ધસુરે.

હું તો પ્રભુને૦

અગર કસ્તૂરી ઉપર મેલાવું,

એક બેહેક તેથી હસુરે.

હું તો પ્રભુને૦

ધુપ દીપ નેવેધ ધરાવું,

ધંટના નાદે મારું મનકું વસુરે.

હું તો પ્રભુને૦

નાથ નીરંજન અમળા જાતી,

તમ કૃપા વીણ રહું પશુરે.

હું તો પ્રભુને૦

કહેત કબીરા સતો બાઈ સતો,

મહાલક્ષ્મીના સ્વામી પ્રભુ.

હું તો પ્રભુને૦

૬૭

સમરી લેને શ્રીહરિ, મુરખ મન સમરી લેને શ્રીહરિ,
 આવો દાવ આવે નહિ ફરી. મુરખ૦

મનુષ્યાદેહ દુર્લભ તને આપી,
 કૃષ્ણે કરુણા કરી. મુરખ૦

ધન દોલત ને માલ ખળના,
 બેઠો કચેરી ભરી. મુરખ૦

હજી મુરખ તને લાજ ન આવી,
 ખાઇશ જીતીઓ ફરી. મુરખ૦

તું જાણે મારી સાથે આવશે,
 અકલ તારી ખરી. મુરખ૦

કલીજીગમાં કારણુ કીરતનનું,
 સેહેજે ગુણીકા તરી. મુરખ૦

મરવાને ભય નથી રાખતો,
 ડગ નથી ભરતો ડરી. મુરખ૦

ચંચળ ચપળ નેત્ર તમારો,
 શીરપર મુગટ ધરી. મુરખ૦

દયા પ્રીતમ ભજ ગોવરધનધારી,
 ભવસાગર જા તરી. મુરખ૦

૬૮

નહિરે વીસાં ફરિ, અંતરમાંથી નહિરે વીસાં ફરિ,
 આડે મારગે જતાં ને વળતાં;
 અમુલ્ય વસ્તુ જડી. અંતરમાંથી૦

નદી જમનાના જળ ભરવાને જતાં
 શીરપર મટુકી ધરી. અંતરમાંથી૦
 પીળાં પીતાંબર જરકશી જમા;
 કેસરીઆળ કરી. અંતરમાંથી૦
 મોર મુગટ ને કાને કુંડળ;
 મુખપર મોરલી ધરી. અંતરમાંથી૦
 રાણી રક્ષમણિના મહેલ તજીને,
 કુબળને રાણી કરી. અંતરમાંથી૦
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
 વરતો વીઠ્ઠલને વરી. અંતરમાંથી૦

૬૯

મોહન લાગત પ્યારો, રાણાજી મુને મોહન લાગત પ્યારો;
 જાકી કળામેં હાલત ચલંતા, બોલતાં પ્રાણ આધારો. રાણાજી.
 તાકી કળામેં સખજીગ ભુલ્યા, એહ પુરૂષ છે ન્યારો.
 તમો કહેતે અરધંગા અમારો અમે શું લગાયો અકારો રાણાજી.
 ચૌદ ભુવનમાં વ્યાપી રહ્યો હે.
 તુમહી જીહી અમહીં જીહી ને જીહો રાજ પ્રસારો. રાણાજી.
 તારા પુરૂષકો સંબંધ જીહો ફૂટ્યો હે હૈયા તમારો,
 શાળુ પીતાંબર મોતનકી માળા લધ લધ અંગન ચાંડાશે. રાણાજી.
 છાપા તીલક તુજસીની માળા, સાધુ સંગતનીત સારો,
 મીરાંબાધ કહે કે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ રાણાજી.
 ચરણ કોબરદ સંબાળો.
 જે જે દિન મેંતો હરિ વિણ ખોયા,
 અધિક એ મનુષ્ય જન્મારો. રાણાજી.

૭૦

રામ રટણમાં સાર છેરે સીતારામ રટણમાં સાર છે,
 મુનશા દેહ પામીને સ્મરણ ભૂલ્યો,
 તેને કલ્યાણની વાર છેરે. સીતા૦
 કુસંગ કુનારનો સંગ કરવાથી,
 જમનો મોટા માર છેરે. સીતા૦
 લખ ચોરાશીના ફેરા ફરતા,
 મુનશા દેહ છેલ્લીવાર છેરે. સીતા૦
 કહે નરભેરામ ગર પ્રતાપે, રામ રટયાથી પાર છેરે. સીતા૦

૭૧

સૌનું કરો કલ્યાણ દયાળુ પ્રભુ સૌનું કરો કલ્યાણ.
 નરનારી પશુપક્ષીની સાથે,
 જીવજંતુ તમામ. દયાળુ૦
 જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે,
 આનંદ આઠે જામ. દયાળુ૦
 દુનીઆમાં દરદ દુકાળ પડે નહિ, લડે નહિ કોઇ ગામ. દયાળુ૦
 સર્વે જગે સુખકારી વધે ને, વળી વધે ધન ધાન્ય. દયાળુ૦
 કોઇ કોઇનું પુર નવ ધરછે, સૌનું ધરછે સૌ સમાન. દયાળુ૦
 પોત પોતાના ધર્મ પ્રમાણે, સર્વ બને ભગવાન, દયાળુ૦

૭૨

લેહ લાગી મને તારી અહલ્યાજી, લેહ લાગી મને તારી.
 કામકાજ મૂક્યું ધામજ મૂક્યું,
 મનમાં આહું છું મોરારી. અહલ્યાજી૦
 ખભે છે કામળીને, હાથમાં છે વાંસળી,
 ગોકુળમાં ગાયો ચારીરે. અહલ્યાજી૦
 સોળે સહસ્ર ગોપીઓને તમે વરીયા,
 તોય તમે બાળ બ્રહ્મચારી. અહલ્યાજી૦

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
ચરણ કમળ બહીહારી. અહ્યાળ લહે લાગી૦

૭૩ (ગરબી)

કાલે પરણાવશું ગોપી કુંવરને, કાલે પરણાવશું ગોપીકુંવરને.
લાજ મરજદા સર્વે ભોપી, કલે૦

કાનકુંવર આરો ઘોડે ચઢશે,
માથે મુગટ આરોપી. કુંવરને૦

રાધિકાને જ્યારે મંદિરે પધારશે,
મંદિર રહેશે ઓપી. કુંવરને૦

મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
લીલા વાધા ને પીળા ટોપી. કુંવરને૦

૭૪

નમુ ઉમીઆ આનંદ કારી, અભિવંદન લેજો સ્વિકારી,
પ્રભુ વંદન લેજો સ્વીકારી,

દાસતણી દીન વાણી દયાળુ, લેશો સદા તમે ઉરધારી. નમુ૦
અધમ આધારણુ કારણુ જગના

ત્રિગુણાત્મક ત્રિપુરારી, નમુ૦
પ્રભુ ભક્તવત્સલ ભવ ભય હરોછો,

એક અને આ અવિકારી. નમુ૦
આદિ અનાદિ અમર અજર,

ધૃતિર નૌતમ લીલાધારી. નમુ૦

વિશ્વપતિ મૂળ વારે ચડીને,
આ ધડી લેજો ઉગારી. નમુ૦

દુઃખ સહુ દૂર કરી સુખ આપો,
અધમને લેજો ઉગારી, નમુ૦

ચરણ કમળમાં તુજને ધરીને,
પ્રીતે બળુ મોરારી. નમુ૦

૭૫

આતુર થઇછું મુખ જોવાને ઘેરે આવેા નંદલાલા,
 ગૌતાણું (મીસ) કરી ગયા છો ગોઝુળ આવેા વાલા-આતુર
 માસીરે મારીને ગુણુકારે તારી શી ટેવ તમારી છોગાળા-આતુર
 કંસ મારી માખાપ ઉગાર્યા, કપટી નથી ધણા ભોળા-આતુર
 બાઈ મીરા કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ ધણા લાગેા છો પ્યારા-આતુર

૭૬

પુનેમ કેરો પૂરણ ચંદ્રમાં રાસ રમે નંદલાલોળ,
 નટવર વેશ ધર્યો નંદલાલે, સૌ જોવાને ચાલોળ-પુનેમ કેરો.
 ગાનતાન વાળુંત્ર વાગે, નાચે જસોદાનો કાલોળ-પુનેમ કેરો.
 સોળ સહસ્રમા અષ્ટ પટરાણી વચમાં રહ્યો મારો વાલોળ-પુનેમ.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ ચરણ કમળ ચિત્ત આલોળ-પુનેમ.

૭૭

ચાલને સખી મહી વેચવા જઈએ, જ્યાં સુંદીર વર રમતોળ.
 પ્રેમતણાં પકવાન લઈ સાથે રસીકવર જ્યાં ફરતોળ.-ચાલને
 મોહનજી હવે મોટા થયો છે ગોળીઓને નથી ગમતોળ.-ચાલને
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ, કાન કુબળને વરતોળ. ચાલને.

૭૮

ચાલને સખી મારો શ્યામ દેખાડું વંદાવનમા ફરતોળ,
 નખ શીખ સુધી હીરાને મોતી, નવનવા શણુગાર ધરતોળ. ચાલને.
 પાપણુ પાગ કલંકીરે તોરો, શીરપર મુગટ ધરતોળ; ચાલને.
 ધેન ચરાવેને બંશી બજાવે, મન મારાને હરતોળ. ચાલને.
 રૂપને સંભાળું તારા ગુણુને સંભાળું જીવ, રણુછોડમાં ભમતોળ. ચાલને.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણુ, શામળીઓ કુબળને વરતોળ. ચાલને.

૭૯

નહી જાવુંરે જમના પાણીલાં, મારગમાં નંદલાલ મળે;
 નંદજીનો લાલો આણુ ન માને, કામણુગારો એ ન મળે. નહિ.

અમે આહીરદાં સધળાંરે સુખીઆં, કઠણ કાનુડો છે મેલો. નહિ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ગોપીઓને કાનુડો છે વાલો. નહિ.

૮૦

અનળ સલુણી પ્યારી મૃગયા તેણી, તેં મોહન વશ કીધોરે; અનળ.
ગોકુળમાં સૌ વાત કરે છે, કાન કુળને વશ કીધોરે. અનળ.
મકનો સૌ કરીને લાલ અંબાડી, અંકુશે વશ કીધોરે. અનળ.
લવીંગ, સોપારીને પાનનાં ખીડાં, રાધા શું રાખ્યો કીતોરે. અનળ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ ચિત્ત દેતોરે. અનળ.

૮૧

કઠણ થયારે માધવ મથુરામાં જઈને કાગળ ન લખ્યો કટકોરે.
અહીંઆ થકી હરિ હવડાં પધાર્યા, ઓહવ સાથે અટક્યોરે. કઠણ.
અંગે સુવર્ણઆ વાધા પહેર્યા છે, શિર પિતાંબર પટકોરે. કઠણ.
ગોકુળમાં એક રાસ રચ્યો છે, કહાન કુળજ સંગ અટક્યોરે. કઠણ.
કાળી છે કુળજને અંગે છે કુળડી, એ શું કરી જાણે લટકોરે કઠણ.
એ છેરે કાળોને એ છે કુળડી, રંગો રંગ બન્યો ચટકોરે. કઠણ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, બોળમાંથી ધુંધટ અટક્યોરે. કઠણ.

૮૨

કાગળ કોણ લઈ જાયરે, મથુરામાં વસે મેવાશી.
એરે કાગળમાં ઝાઝુ શું લખીએ, થોડે થોડે હેત જણાયરે. મથુરામાં.
મિત્ર તમારા મળવાને ઇચ્છે, જસોમતા અત્ર ન ખાયરે. મથુરામાં.
સેજલડી તો મને સુનીરે લાગે, રડતાં તો રજની જાયરે. મથુરામાં.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કરળમાં ચિત્ત જાયરે. મથુરામાં.

૮૩

તમે બોલો મેરી રસના હરિરે હરિ,
હરિરે હરિ તમે શરીરે ફરી. તમે બોલો.
ગરડે બેસીને ગોવિંદજી પધાર્યા,
શંખ, ચક્ર, ગદા ધરીરે ધરી. તમે બોલો.

હંસ વાહન કરી અલ્લાહ પધાર્યા,
 વેદ ચારની ધુન કરીરે કરી. તમે બોલો.
 ઉદરે રે બેસીને ગણપતિ પધાર્યા,

સાથે સુદ્ધ યુદ્ધ સુંદરી તમે બોલો.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
 એક વાર કહોને શ્રીરે હરિ. તમે બોલો.

૮૪

મેરો મન હરી લીઓ, રાજ રણુછોડ
 ત્રીકમ, માધવ, ઓર, પુરુષોત્તમ, કુભેર કલ્યાણકી જોડ. મેરો.
 રાધા રૂક્મણી ઓર, સત્યભામા જાંબુક વરણીરે જોડ. મેરો.
 ચાર પાસ રત્નાગર ગાજે, ગોમતી કરત કલોલ. મેરો.
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ હરિ મારા દલહાને ચોર. મેરો.

૮૫

નારાયણનું નામજ લેતાં, વારે તેને તજીએ.
 મનશા વાચા કર્મણ કરીને, લક્ષ્મીવરને ભજીએ. નારાયણ.
 કુળને તજીએ કુટુંબને તજીએ, તજીએ માને આપરે
 ભગની સુત દારાનેરે તજીએ, જેમતજે કુચુંકી સાથેરે. નારાયણ.
 પ્રથમ પિતાં પ્રેહેલાદે તજીઓ; નવ તજીયું હરિ નામરે,
 ભરત શત્રુઘ્નને તજી જનેતા, નવ તજીઆ શ્રી રામરે. નારાયણ.
 રૂપી પત્નિ હરિને કાજે, તજ્યા નીજ ભરથારરે,
 તેમાં તેનું કાંધએ નવ ગયું, પામી પદારથ ચારરે. નારાયણ.
 વૃજનિનારીવિકૃલને કાજે, સર્વે તજી વન ચાલીરે;
 ભણે નરસૈયો વૃંદાવનમાં, મોહન સાથે માહાલીરે. નારાયણ.

૮૬

લેહ લાગી મને તારી અલ્યાજી, લેહ લાગી મને તારી
 કામ કાજ મૂક્યુંને ધામજ મૂક્યું, મનમાં ચાહું છું મોરારીરે. અલ્યાજી.
 અમે છે કામળી ને હાથમાં છે વાંસળી, ગોકુળમાં ગાયો ચારીરે. અ.

સોળ શહસ્ત્ર ગોપીઓને તમે વર્મા, તોય તમે બાળ બ્રહ્મચારીરે. અ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ચરણ કમળ બલિહારીરે. અ.

૮૭

હું જાઉંરે જમુના પાણીડાં, એક પંથ દો કાળ સરે,
જળ ભરવું બીજું હરિને મળવું દુનીઆ ભોળી દાઝે મરે. હું.
અનલપણામાં કંઈ નવસૂજ્યું, જસોદાજી આગળ રાડ કરે. હું.
મોરલી વનડીવાલો મોહ ઉપજાવે, નલવલ મારો જીવ ફરડે. હું.
વંદાવનને મારગ જાંતા, જનમ જનમની પ્રીત મળે. હું.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ભવસાગરનો ફેરો ટળે. હું.

૮૮

હારે જાઓ જાઓ જીવણ જુડડા, હારે વાત કરતાં અમે દીઠડારે. જાઓ.
સૌ દેખતાં વહાલો આણુ કરે છે, મારે મન છે મીઠડારે. જાઓ.
વંદાવનની કુંજ ગલીમાં, કુબળ સંગે મે દીઠડારે. જાઓ.
ચંદન પુષ્પને માથે પટકો, વળી માથે ધાત્યાં તા પાંડડારે. જાઓ.
મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, મારે મન છે મીઠડારે. જાઓ.

૮૯

હારે ચાલો ડાકોરમાં જઈ વસીએ,
મને લેહ લગાડી રંગ રસીએરે. ચાલો.
પ્રભાતના પહોરમાં નોખત વાળે, હારે અમે દર્શન કરવા જઈએરેચાલો.
અટપટી પાઘ કેશીરીયો વાધો, કાને કુંડળ સોધએરે. ચાલો.
પીળાં પીતાંબર જરકશી જામો, હારે મોતન માળાથી મોહીએરે. ચાલો.
ચંદ્ર બદન અણી આરી આંખો, હારે મૂખકું સુંદર સોધએરે. ચાલો.
રૂમ જુમ રૂમ જુમ નેપૂર વાગે, હારે મનકું મોહું માં મોરલીએરે. ચાલો.
બાધમીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, હારે અજો અજો જઈને મળીએરે. ચાલો.

૯૦

હારે લટકાળો ગિરીધરધારી, મને મારી નેન કટારીરે. લટકાળો.
હારે આજ વહાલો જમનાની તીરે,

એની રૂપ રસીક છબી ન્યારીરે. લટકાળો.
 હારે શામળીએ કહ્યું મને સાનમાં,
 એની છબી પ્રાણુથી પ્યારીરે. લટકાળો.
 હારે હરિ ભટના કરિએ કર્યું કામણુ,
 મારી સુધ યુધ સરવે વિસારીરે. લટકાળો.

૯૧

હારે જમુનાની તીરે વહાલો, સૌ જીવણને જોવા ચાલોરે. જમુનાની.
 હારે જમુનાની તીરે વહાલો ધેન ચરાવે
 મોરલી બળવે નંદલાલોરે. જમુનાની.
 હારે ધણે દહાડે ઘેર આવ્યા નહિ જવા દેઉ
 મટે મનુષા દેહીનો લહાવોરે. જમુનાની.
 હરિ ભટના હરી છો રંગ રસીયા
 માટે ધરીને ધરમાં ધાલોરે. જમુનાની.

૯૨

હારે મોહનની મોરલી વાગી, હુંતો ભર નિદ્રાથી જાગીરે. મોહન.
 હારે હુંતો ધરમાં સહુ નિદ્રામાં મૂક્યાં,
 ગઈ સખી જ્યાં બડ ભાગીરે મોહન.
 હારે હવાલે પ્રેમ ધરીને રાસ રમાડ્યા
 મારા ભવની ભાવટ ભાંગીરે. મોહન.
 હારે હરિભટના હરીએ દીધાં દરસન
 મારી વિરહ વેદના ત્યાગીરે. મોહન.

૯૩

હારે વિકૃષ્ઠ વળગોમા હમને, પ્રભુ લાજ નથી કાંઈ તમનેરે. વિકૃષ્ઠ.
 હારે સહુ સખીઓ ગઈ મને રોકી. રહો આધા કહું હું તમનેરે. વિકૃષ્ઠ.
 હારે ઘેર જઈ સહુ સખીઓ કહેશે, તેની બીક ધણી છે મનેરે. વિકૃષ્ઠ.
 હરી ભટના હરી આજે જવાદો, વાલા કાલે મળીશ હું તમનેરે. વિકૃષ્ઠ.

૯૪ (ગરબી)

તારી ભક્તિ ખોઢાણાને બાવીરે,	રણછોડ રંગીલા.
જમણા હાથમાં તુળશી વાવીરે,	„
છઠ્ઠે માસે તે ઠેઠ ચઢાવીરે,	„
મહા મજલો કીધી મધરાતેરે,	„
આવ્યા આવ્યા ખોઢાણાની સાથેરે,	„
દેશ ગુજરાતમાં દયા કરીરે,	„
બહાલો ઉમરેઠે આવીને રહ્યારે,	„
ત્યાં તો પગલાં પુજાય છે તારારે,	„
ત્યાં તો પ્રગટ પારખું કીધુંરે,	„
આખા લીમડામાં એક ડાળ મીઠુંરે,	„
સૌને દરશન થાય છે સારારે,	„
ત્યાં તો કાળાને થઈ છે બાણુરે,	„
લાભ લેવાને આવ્યા કાળારે,	„
કાળા દોડેને ભગત થઈ રાબારે,	„
આશારામને આશરો તારારે,	„
બહાલા તરીને પાર ઉતારારે,	„

૯૫ (ગરબી)

તમે આવ્યાને મેં નવ જાણ્યુંરે,	કાનજી નંદલાલા
ધણું હમારા દલડામાં આવ્યુંરે,	„
હમને મેલીને મથુરામાં ગયારે,	„
કાળી કુચ્છના કાન તમે ચંચારે,	„
કાન કાળાને કુચ્છ ખોડીરે,	„
એની બલી ખોરાજે જોડીરે,	„
ધેર આવો કાન તમે શામળારે,	„
તમે મેલી દો મનના આમળારે,	„
તમે લટકે કંસાસુર રોયોરે,	„
લટકે ગોવરધન તોયોરે,	„

તમે લટકે પુતનાને મારીરે,	”
બહાલે લાતે ચકટાસુર મારીરે,	”
તરણાવંતને કીધો ચક્રચુરરે,	”
પછી માર્યો તે બગાસુરરે,	”
તવ કંસ થયો છે કુર રે,	કાનજી નંદલાલા
પછી માર્યો તે બગાસુર રે,	”
રામા અવતારમાં લંકા બાળીરે,	”
બહાલે પાણીમાં પાજતો બાંધીરે,	”
સઘળી સૈન્યા લંકામાં આવીરે,	”
પેલા રાવણને નાંખ્યો મારીરે,	”
લીધી ભક્તની સંભાળ સારીરે,	”
તમે સીતાને લાવ્યા વારીરે,	”
તમે બીમકની બલીહારીરે,	”
કીધી સ્થાપના તમે સારીરે,	”
તારા લટકાના બહુ કોડરે,	”
એમ કે છે દાસ રણછોડરે,	”

૮૬

અરજ કરે છે મીરાં રાંકડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઈ
 મણીગર સ્વામી મારે મંદિર પધારો,
 સેવા કરે દીન રાતડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઈ.
 કુલનારે તોરા ને કુલનારે ગજરા,
 કુલની તે હાર કુલ પાંખડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઈ.
 કુલની તે ગાદી, કુલનારે તકીઆ
 કુલની તે પાથરી પીછોડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઈ.
 પય પકવાન મીઠાઈને મેવા,
 સવૈયાં ને સુંદર દહીડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઈ.
 લવંગ સોપારીને એલચીરે,
 કાથા ચુનાની પાન ખીડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઈ.

સેજ ખીજાવું ને પાસા મંગાવું,
રમવા આવો તો જય રાતડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઇ.
મીરાંબાઇ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર
તમને જોતામાં ઠરે આંખડીરે, ઉભી ઉભી મીરાંબાઇ.

૯૭ (રાગ પ્રભાત)

જગને જાદવા કૃષ્ણ ગોવાળીઆ તુજ વિના ઘેતુમાં કોણુ જાશે,
ત્રણસો ને સાઠ ગોવાળ ટોળે વળ્યા, વડો ગોવાળીઓ કોણુ થાશે. જાગને.
દહીંતણા દહીંથરાં ધીતણા ઘેખરાં કઢીએલ દૂધ તે કોણુ પીશે. જાગને.
હરી તારો હાથીઓ કાળી નાગે નાથીઓ ભૂમિનો ભાર તે કોણુ ભેશે. જાગને.
જમુનાને તીરે ગૌધેન ચારતાં મધુરીશી મોરલી કોણુ વાશે. જાગને.
ભણે નરસૈયો તારા ગુણુ ગાઇ રીઝવું ખુડતાં આવરી કોણુ સ્હાશે. જાગ.

૯૮. (રાગ કોલેરો.)

વારો જસોદા તમારા કુંવરને શાન કરી સમજાવેરે,
આશી ખીજમે ધુમ મચાવે ખાએ નહિ લગારે. વારો.
સીકેથી મારું ગોરશ ઢોરું. ઉઘાડીને ઉધું ચાર્યુરે
ખંખારતાં ખેલ પડે છે ખીએ નહિ લગારે. વારો.
મહીં મધવાની ગોળીરે ફેડી, આશા કઢીએ લાડરે,
વારે વારે વાર વિઠ્ઠલાળ ભાર નહિ રાખું લગારે. વારો.
નીત નીત ઉઠીને સંતાપોવાલા મારે તો ગરબારે,
માખણ ખાધું ને ઢોળીરે મૂક્યું સર્વે કીધું છે ખુવારે. વારો.
લાડકડો લધુવેશે છે વેદ, આવે તો વારંવારે.
આવડો કુંવર ધરમે હુંતો તમે કહોછો ખહારે. વારો.
દહીં દૂધના માટ બચાં છે ચાખે નહિ લગારે.
ત પાંચ તો ટોળે મળીને સોર કરે અપારે,
સાચોરે નરસૈયોના સ્વામી જુઠી તે ખીજનારે. વારો.

૯૯. (આરતી.)

હરિ ઝં હરિ ઝં અખિલ જગના સ્વામી
પ્રણમું અંતર્યામી, નમન કરું શીશ નામી, હરિં.

પુત્ર રૂપે પ્રતીતિ દેહ તો પ્રભુ તારી,
 પદરજને પ્રતાપે, અહલ્યા ઉદ્ધરી. હરિં
 ક્રુપ અને અંબરિતપ આવચળ પદ પમ્યા,
 પ્રભુ ભક્તિ પ્રતાપે, ઋષિ મુની વિરામ્યા. હરિં
 પ્રભુ ભક્તિ જનોની બીડ હરવા હરિ તમે ધાયા,
 નિરાકાર સાકાર બન્યા કરી માયા. હરિં

૧૦૦. થાળ.

વાલાને ચુરમું ભાવે, બીજું કાંઈ કામ નહિ આવે
 સેવ લાપશીના રૂઠાં કુઠાં, વેળમીના શા ભાર,
 દૂધપાક સાથે પુરી આલું, પણ ચુરમું સરદાર,
 વાલાને ચુરમું ભાવે

ખાજ કીધા ખાજલી કીધી, ઉપર આપું દહી,
 સાન વાનીના સુખડી આલું, પણ ચુરમા જેવું નહિ,
 શાક સુંદર કોરાં કીધાં, મસાલો છે સહી,
 પાપડ કાચર કાચલી આલું, પણ ચુરમાં જેવું નહિ.
 દાળ કીધાં ભાત કીધાં કઢી કીધી સહી,
 ઉપર લચકો ધીનો આલું, પણ ચુરમાં જેવું નહિ.
 જમના જળની ઝારી આલું, બીડલી આલું સહી,
 મીરાંના સ્વામી હો શામળા, તમે દર્શન દેજો અહીં.

વાલાને.

વાલાને.

વાલાને.

વાલાને.

૧૦૧ (થાળ)

મારે મંદીરે આવોની મોહન જમવાળે,
 સાથે સર્વે સરખાને તેડી લાવોની મન ગમવાળે.
 ખાજ દહીંતરા જલેથી પે'ડા લાડવાળે,
 મેંતો ભરાવીઆ ધરકુ ધીના ધાડવાળે.
 શીરો સાકરને કંસાર ક્યોળે,
 ગળ્યા ગુંદરના લાડવા લાગે ગળ્યાળે.
 દૂધપાક પૂરી માલપુડા સર્વ ક્યોળે,
 ઉના ભજ્યાં મેલું તો લાગે ફસરાંળે.

મારે મંદીરે.

મારે મંદીરે.

મારે મંદીરે.

મારે મંદીરે.

બામુદી શીખણ કરાંને બરફી પૂરીજો,	મારે મંદીરે.
મહીં દહીં તણું રાઇતું મેલું ફરીજો.	મારે મંદીરે.
કારેલા કંટોલાં દૂધી ગલકાં ઘણાંજો,	મારે મંદીરે.
ઉના લીલવા મેલું તો લાગે ફસરાંજો.	મારે મંદીરે.
શ્વાક શુરણ શુવાર ફળી ભીડાં કર્યાંજો,	મારે મંદીરે.
મહીં આંખા રસ મેલું ઘેરી કરીજો.	મારે મંદીરે.
ચોલાઇ મેથી પાલખ ભીમડો ભાજી કરીજો,	મારે મંદીરે.
હરિને જમવાને જીજિત બનીજો.	મારે મંદીરે.
મંતો પ્રીતે કર્યાં છે પતડવેલીઆંજો,	મારે મંદીરે.
મહીં ભાવતાં ભોજન મેલીઆંજો.	મારે મંદીરે.
દાળ ભાત કળી ભોજન છપત્ત ભાતનાંજો,	મારે મંદીરે.
કાના અથાણાં મેલું જીદી જતનાંજો.	મારે મંદીરે.
ઝારી સોનાની જમના જળ પીજીએજો,	મારે મંદીરે.
કર પંખાળીને ચણામત કીજીએજો.	મારે મંદીરે.
બીડી લવેંગ સોપારી એલચી લીજીએજો,	મારે મંદીરે.
હરિદાસને કરણા કીજીએજો.	મારે મંદીરે.

૧૦૨. (જીવને બોધ)

કૃષ્ણ કેતાં શું બેસે નાણું, સુરખ તને કૃષ્ણ કેતાં શું બેસે નાણું;	
મીથ્યારે લવારી મનગમતી કરે છે,	
તેમાં નહિ ઠામ ઠેકાણું.	સુરખ તને.
ખાતો ન હોય તો માંદોરે કહીએ,	
જોધએ બશોરનું બાણું.	સુરખ તને.
ઠામ ન બેસે ને હાડ ન ભાંગે, ગાતાં ગોવિંદજનું ગાણું.	સુરખ તને.
સુરદાસ કહે તમે હરિને ભજી લ્યો,	
ઝોચીતું આવશે આણું.	સુરખ તને.

૧૦૩ (ગરબી)

ચેતરે ચેત્યો ના અવસર ફરી ફરી નહિ મળશેરે,
જોખન જતાં વાર ન લાગે જરા આવીને અડશેરે.

અડશેરે ત્યારે નહિ રહેવાશે થરથર કાયા ધુન્નેરે,
 માયાની અંધારી બાંધી તેમાં કાંઈ નવ સુન્નેરે;
 સુન્ને ક્યાંથી સમજણ હુંકી કુદુંબ કપીલો લેવાયારે,
 અવળે સવળે બંધન બાંધ્યો હાથે શું બંધાઓરે,
 મોહનો ભર્યો મચ્છર ભર્યો અસીને અંજાઓરે.
 કહો ભાઈ એને શું જઈ કહીએ, મુરખ મનમાં ન આણીરે,
 દૂરમતિ આગળ કંઈએ ની ચાલે આપોઆપ વખાણીરે.
 નારી સાથે નેહ ધણને, ધણા કરી ઘેર જાયેરે,
 ઘાસ તને ધુળજ મલી ગાંઠે બાંધી કોડી,
 ઠાલા હાથે ઠાલા જવું શીદ મરો છો દોડી,
 સગુરે સાગવું સુખનું ખેલી ધા મોલેશે છોડીરે,
 વળાવીને પાછા વળશે પ્રીત પલમાં તોડીરે,
 કોઈ એક ડગલાં પંદર ચાલે ભણો હોય તો ત્રીસરે,
 સંસારનું સુખ જોતામાં અંતે સંઘળું ખોડુરે,
 ખોટામાંથી ખરું કરીને તત વાળજો તાણીરે,
 સાધુજનની સંગત કવિ ભજવા સારંગ પ્રાણી,
 એશી માંખણ માન્યા સરખો માની લેજો,
 કોઈ આવ્યા છો તમે લાભ કમાવા જશો મુડું ખોઈએ;
 ખોઈ નાજ શોખ તાં ખાસો કહ્યું તે કેમ નથી કરતોરે.
 વણ કામે અપડાતા ફરો પાપે પેટ ભરતારે;
 પર નીંદા ખોજો છે પુરો કેમ પડશે જાણીરે;
 જાણી ને તેં બાંધ્યું તાણી જુઠી વાત વખાણીરે
 એક ઘડી એકાંતે ખેસી હારે નામ ન લીધુરે,
 અમૃતનો રસ અજગો કરી વીખ હળહળ પીધુરે,
 પાવા પૂરણ તૂન ધરાયો જોયું નહિ વિચારીરે;
 દાસ કવા રંકી કહે હરિ બજલ કરજો સૌ હરિરે.

૧૦૪ ધનાશ્રી

જમુનામે જાએ પડ્યોરે કનૈયો મારો જમુનામાં જઈ પડ્યોરે	
જલ જમુનાજીકા ઘેરાંધરા પાણી, દેખત ક્યું ના ડરોરે,	કનૈયો
કલ્પાંત હે વાંકી માતા જસોદા ને ન માનીયે બરોરે,	કનૈયા
કંશકે ઘેર બધત બંધાઇ, મોતીઓનો ચોક પૂરોરે;	કનૈયા
પેશી પાતાળે કાળી નાગ નાથ્યો,	
ફેણુ પર નાચ્ય ક્યોરે,	કનૈયા
સુરદાસ કહે પ્રભુ તમારે મીલનકો	
જન્મ કો સાલટ ક્યોરે	કનૈયા

૧૦૫

ખેતી ખેડો હાર નામકી, સંતો ખેતી ખેડો હરિ નામકી	
ઐરે ખેતીમાં ખોટ નહિ આવે	
શીકર નહિ કુચ્છ કામકો.	સંતો.
રાન હીડે તો ચોર ન લૂટે,	
ભે નહિ જમ કારકી.	સંતો.
સુરદાસ કહે પ્રભુ તમારે મીલનકું,	
ચરણ કમળ ચિત્ત દામકી.	સંતો.

૧૦૬

રામને રામને રામને મન સમરો સીતા રામને,	
આઠ પહોર દિવસને રજની,	
શું મોહી રહ્યો ખોટી કામને.	મન સમરો.
મારું તારું કરતોરે હીડે છે,	
શું મોહી રહ્યો ખોટી દામને.	મન સમરો.

વસ્ત્ર વાધામાં શું વવાયો,
શું મોહી રહ્યો દેહી ચામને.

મન સમરો.

સુરદાસ કહે પ્રભુ તમારે મીલનકું,
છોડી દીધો અભિમાનને.

મન સમરો.

૧૮૭

પલકનો પલકનો પલકનો સંતો પ્રાણ.

પરોણો પલકનો,

ધડી એકમાં તારે ઉઠીને જાવું,

ગાત્ર નમાવું બધા મુલકનો.

સંતો.

રામજીના દાસના સૌભાગ્ય મોટા,

તો છાપા તુળશી તીલકનો.

સંતો.

જુઠીરે માયાને ખોટી કાયા,

તો ખોટો ધધો બધા મુલકનો.

સંતો.

૧૮૮

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણીએ, ઘટ સાથેરે ધડીયાં;

ટાળ્યાં તે કોઇના નવ ટળે, રઘુનાથના જડીયાં.

સુખ.

નળ રાજ સરખો નર નહિ, જેની હમયંતી રાણી;

અર્ધ વસ્ત્રે વનમાં ભર્યા, ન મળે અન્નને પાણી.

સુખ.

પાંચ પાંડવ સરખા અંધવા, જેની દ્રૌપદી રાણી;

ખાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નિદ્રા ન આણી.

સુખ.

સીતા સરખી સતી નહિ, જેના રામજી સ્વામી;

રાવણ તેને હરિ ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી.

સુખ.

રાવણ સરખો રાજ્યો, જેને મદોદરી રાણી;

દશ મસ્તક છેદાઇ ગયા, બધી લાંકા લૂટાણી.	સુખ.
હરિશ્ચંદ્રાય સત વાદીયો, તારા લોચની રાણી;	
તેને વિપત્તી બહુ પડી, બધાં નીચ ઘેર પાણી.	સુખ.
એ વિચારી હરિને બળે, તે સાચજ કરશે;	
જુઓ આગે સાચ ધણી કરી, તેથી અર્થજ સરશે.	સુખ.
સર્વે કાઇને જ્યારે બીડ પડી, સમયાં અંતરજામી;	
ભાવટ બાંગી બૂધરે, મહેતા નરસંઘના સ્વામી.	સુખ.

૧૦૯

જય દેવ નમું હું સીતા પતિને	
સીતા પતિને લક્ષ્મી પતિને	જયદેવ
અરે આ અગમ અગોચર,	
દશરથ નંદન શાંતી આપો તમે	
તમે માતા, તમે પિતા	
દીયો શુભ મતિને,	જયદેવ
અરે આ અવધ બલીહારી	
કૌશલ્યાને નીતે કરજો રાજ	
વૃથા ગૃથા વાણી વદો	
મારી અલ્પ મતિને	જયદેવ
નારદ સારદ શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ	
ગુણ તારા ગાતાં અમે	
જુ તારી ગતી ન્યારી	
જાઉં વારી બલીહારી	જયદેવ

જાય છે જગત આશ્ચર્યે ઓ જીવ જોને

જોને તું પાટણ જેવા સારા હતા શહેર કેવા
આજતો ઉજ્જડ એવારે,

ઓ જીવ.

વળી સિંધપુરવાળો. મોટો જોને રૂઢ માળો
રહ્યો નહિ તે રૂપાળોરે,

ઓ જીવ.

રૂડા રૂડા રાણી જાયા; મેળવી અથાગ માયા
કાળે તેની પડી કાંચારે,

ઓ જીવ.

છત્રે જોને છાયા થતી, રૂડા જોની હતા રતિ
ક્યાં ગયા કરોડ પતિરે,

ઓ જીવ.

મરી જોએ આજરી થતા, હાજર હકીમ હતા
તેના તો નવ લાગ્યા પતારે,

ઓ જીવ.

કોઠતો કેવાતા કેવા, આમના આધાર જેવા
ઉડી ગયા એવા એવારે,

ઓ જીવ.

જીવાનીમાં જતા જોધ, રાખી શક્યા નહિ કોય
રહ્યાં સગાં સર્વે રોઈ રે

ઓ જીવ.

હાજર હંમેશ રહેતા, ખમા ખમા ખમા કહેતા
વિશ્વમાંથી ગયા વહેતારે,

ઓ જીવ.

મુવા જન જોની સાથે, હેતથી પોતાને હાથે
મરણ ન મર્યું માથેરે,

ઓ જીવ.

જશ્ન લીધો શત્રુ જીતી, નવિન ચંલાવી રીતિ
વેળા તેની ગધ વીતીરે,

ઓ જીવ.

જગમાં ખૂબ જામ્યાં, વેર વાળીને વિરામ્યાં
 પણુ તે મરણુ પામ્યાંરે,
 નેક નામદાર નામે, ઠર્યો જઇ શમશાને
 દીઠા દલપતરામેરે,

ઓ. જીવ.

ઓ. જીવ.

૧૧૧

ચેતતો ચેતાવું તનેરે, પામર પ્રાણી
 સજી ધરખાર સાંઝે, મીથ્યા કહે છે માંઝે માંઝે
 તેમાં નથી કશું તાંઝેરે, પામર
 તારે હાથે વપરાસે, તેટલુંજ તાંઝે થાશે
 ખીજું તો ખીજનું થાશે, પામર
 માખીઓરે મધ કીધું, ન ખાઈ ન દાન દીધું
 લૂંટનારે લૂંટી લીધુંરે. પામર
 ખંખેરીને હાથ ખાલી ઓ ચીંતાનું જવું ચાલી
 કરે માથા કુટ ઠાલીરે. પામર
 સાહુકારીમાં છવાયો, લાખો પતિતું લખાયો
 કહે સાચું શું કમાયોરે, પામર
 આવ્યો ત્યારે હતો કેવો, કમાયો તું માલ કેવો
 અવેજ તપાસ તેવોરે, પામર
 દેવે નર તનું દીધી, તેની તો નવ કિંમત કીધી
 મણી સાટે મેસ લીધીરે. પામર
 ખોળામાંથી ધન ખોયું ધૂળથી કપાળ ધોયું
 જાણુ પાણું તાંઝે જોયુંરે. પામર

હજી હાથમાં છે બાજી, પ્રભુને તું કર રાજી
 તારી મૂઠી કર તાજીરે, પામર
 હાથમાંથી બાજી જાશે, પછીથી પસ્તાવો થાશે
 કશું ન કરી શકાશેરે, પામર
 મનમાં વિચાર તારો, મનમાં રહી જનારો
 વળતી ના આવે આરોરે. પામર
 નિસર્યો જ્યાં શરીરથી, પછી તું માલીક નથી
 દલપતે દીધું કથીરે. પામર

૧૧૨ ધીમા ધીમા ચાલોતી એ રાગ.

માનો માનોની આજ મારી વાણુરે
 બકતોના પૂરણુ કામ થશે, પ્રભુ આવી મલશે એ છે નિર્વાણુરે
 માનો

સાખી.

જે જન કરશે બાવથી, ભક્તિ શ્વાસો શ્વાસ
 તે નર નક્કી પામશે, વૈકુંઠમાં નિવાસ
 ભક્તિ વિના તો મુક્તિ થશે નહિ
 ભવ સાગર તો તરાશે નહિ

એ છે નિર્વાણુરે, માનો

૧૧૩ થઇ પ્રેમ વશ પાતળીઆ

થઇ પ્રેમ વશ શામળીઆ

સુજનના સ્વાયિ બલીયારે

થઇ

કર્મા બાધનો ખીચડો આરોગ્યો, ખાધી વીદૂર ધર બાજી

ભગવાન કરે બહુ બાજી

સુજના. થઇ

નરસિંહ મહેતાને હાર આરોપ્યો, મીરાના ઝેર પીધાં

પાંડવ કામ કીધાં

સુજનના. થઈ

નરસિંહ મહેતાની હુંડી સ્વીકારી, સવરીનાં ખોર ખાધાં,

બકતોનાં દુઃખ હરિ લીધાં.

સુજનના. થઈ.

૧૧૪ (શું કહું કથનીનો રાગ)

બકતને સહાયકારી, રામ બકતોને સહાયકારી,

અહલ્યાને ઉગારી રામ.

બકતો.

દ્રૌપદીના ચીર પૂર્યાં, પ્રલહાદ સ્થંભે આવ્યા;

શત્રુનો સંહાર કરીને, બકતોને બચાવ્યા રામ. બકતો.

જે જન ઇશની ભક્તિ કરશે, ભવસાગરથી તરશે;

પ્રભુને જેણે ઓળખ્યા તેને, મોક્ષ પદારથ મળશે રામ. બકતો.

૧૧૫

મનુષા અવતાર શીદ ખુએ, આવોરે રૂડો.

મનુષા.

સંસારી જન કહે અમે છીએ સુખીઆ,

ધન પુત્રને જીવે.

આવોરે.

હેતે હુલાવેને પ્રીતે પરણાવે,

મુંવાને ધુસકે રહે.

આવો.

હરિને વીસારેએ જીતી બાજી હારે,

ફૂટેલી દોણીમાં દૂધ દુવે.

આવોરે.

કહેતાં પાર નહિ એવા ઉધા અગાનીઓ,

દેખી પાખીને પડે કુવે.

આવેરે.

૧૧૬

જય છે જીવાની તારી, હરિના બજન વિના જય છે જીવાની,
 કાયા તારી કંચન જેસી, મોતા જેસા પાની,
 મુવા કેડે બાળી મૂકશે, ઉડી જશે વાની. હરિ.
 જાતી રહશે જીવાનીને, પછી થાશે હાની;
 છાના માના જન્મ આવશે, લધ જશે તાણી. હરિ.
 માયા તમે મુકી દોને, થાઓ ન અજ્ઞાની;
 નરસંધ્યાનો સ્વામી સાચો, દુનીઆ દીવાની. હરિ.

૧૧૭

સાચું સગપણ કરતું. મનવા સીતા રામનુંરે
 સીતા રામનુંરે, સુંદીર શ્યામનુંરે. સાચું.
 સગાં સંબંધી માયા જીડી, મિથ્યા મરો છો માયું કુટી,
 સાચું સગપણ અંતે હરિતું કામનુંરે. સાચું.
 ભક્તિ વશ બુધરજી પ્યારો, ભકતોની પીડા હરનારો,
 સ્હાય નકડી કરનારો આ રામનુંરે. સાચું.
 માયા સવે મોંઘી કીધી, સોંઘી ભક્તિ છોડી દીધી,
 દેતાં પ્રજાનું નામ દામ નહિ કામનુંરે. સાચું.
 ભક્તિ છે ગંગાનું પાણી, કંઈ જન પીતાં ઉલટ આણી,
 રામ નામ છે અમૃત મોક્ષનાં ધામનુંરે. સાચું.
 હંશે જાતાં કાયા નકામી, માયાને મુરાદ નકામી,
 રટણ કરીએ માટે સીતારામનુંરે સાચું

૧૧૮

કે તે ગયે જખમાર ભજન વિના કે તે ગયે જખમાર
 પ્રભાતે ઉઠી નાવત ધોવત, પાલત હે આમાર-ભજન
 હમાધર્મકો નામ ન જાણ્યો, એસો પ્રેત ચંડાળ-ભજન.
 આપ હુએ ઓર ન કુ હુઆવે, ચાલે લોભકી દાર-ભજન.
 માળા છાજા તીલક બનાયા, ડગ ખોંચે સંસાર-ભજન.
 સુરદાસ ભગવંત ભજન વીના, જાય નહકે દાર-ભજન.

૧૧૯

કાયકુ દેહ ધરી ભજન વીના કાયકુ દેહ ધરી,
 ગર્ભવાસમાં ભક્તિ કમુલી, બહાર કહાડ્યો શ્રીહરિ-ભજન.
 કોલ દેકર બહાર નીકળ્યો, પીછે ભુદ્ધિ ફરી-ભજન.
 સુરદાસ ભગવંત ભજન વીના, જનુની તેરી ભારે મરી-ભજન.

૧૨૦

બાનાની પત રાખ પ્રભુ તારા બાનાની પત રાખ,
 બાનારે માટે જો દુઃખ દેશો, તો કોણુ જપે તારો જપ. પ્રભુ.
 રોહીદાસની તમે પાતરી લીધી ને, નવ જોઈ જાત કે નાત,
 સોનાના માટે સનમુખ રહીને, તમે નાઇ કેવાયા હો નાથ. પ્રભુ.
 એલ્હાદની તમે પ્રતિપાલણુ, પાળીને સ્થંભમાં પૂર્યો વાસ,
 તેલની કળા તમે શિતળ કીધી, સુધનવાને પાસ. પ્રભુ.
 ખાંચાળીના ચીર પૂર્યાં ને, રાખી સભામાં લાજ,
 સાગરમાંથી ખુડતો રાખ્યો. રામ કહેતામાં ગજરાજ. પ્રભુ.
 ઝેર હતાં તેને અમૃત કીધાં ને, આલ્યા મીરાને હાથ,
 મહેતાને મંડળીક મારવા આવ્યો, ત્યારે કેદારો લાવ્યા મધરાત પ્રભુ.

બકતોના તમે સંકટ ભાંગ્યા, ત્યારે દઢ આવ્યો વિશ્વાસ,
તુળશીના સ્વામીને કહું કરજોડી, પૂરો અંતરની આસ.

પ્રભુ.

૧૨૨

જોડી જોડી જોડીરે નર કાયકુ માયા જોડી, નર૦
જમીન ખોદી માયા ઉડીરે ઘાલી, તોયે કહેશે અખ થોડીરે. નર૦
એ નર જાણે માયા સંગ ચલેગી, તારો લેશે કંદોરો છોડીરે. નર૦
પંચ હાથ કપડું લોક લાજકુ, તે ઉપર દાલકી દોરીરે. નર૦
બેચાર ખટોઆ લઈ ચલેગા, તું ચઢ બેઠેગી કાષ્ટકી ઘોડીરે, નર૦
તાંબા કાંસાનો પાર ન આવે, તોયે કહાડે ખોખરી દોણીરે. નર૦
માતા પિતા સખ રોનેકુ લાગે; સ્વારથને સૌ મોડીરે. નર૦
કહેત કપીરા સુન ભાઈ સાધુ, કુંકી દીધી જોસી હોળીરે. નર૦

૧૨૨

એક દીન એકલા જાવું છે, જીવ જપી લે હરિ,
જપી લે હરિરે અંતે જાવું છે મરી. એક.
પવનથી પુતળા સહુ, હાલે ચાલે છેજી,
પળમાં જાસે જોપવન જ્યો નીકળી. અંતે.
ધનને ધામ તારા કામ ન આવે ભાઈ,
ઠાલી મુઠી ઠાલી જાસે તો ખરી. અંતે

૧૨૩

જે સંતને સંતાપે પાપી જન
તેનેરે જમરા નહિરે છોડે.
નહિરે છોડે જમરા નહિ છોડે. જે સંતને.

અવધ આવી કે ઝાલી જાસે દરમાંસમાંજી.
લેશે પળપળતા હિસાબરે, સુખ માનવી. જે સંતને.

પાપને પૂન્ય તો ત્યાં થાસે સરવાળોજી,
લેશે જમા ઉધારની તપાસરે હવાન. (૨) જે સંતને.

રાય ને રંકનો ત્યાં એક છે આરોજી,
ઉતાર્યા રાજ રાવણના ગુમાનરે નાદાન. (૨) જે સંતને.

૧૨૪ (રાગ કનરો)

આ તન ધનનું નથી કામ મારે. હું હરિ શરણ પડ્યો છું તારે. આ તન.
પુત્ર પવિત્ર કલત્ર અમારા, ચાકર ઠાકર ઠાઠ તમારા. આ તન.
ધામ ધરા સુખ ભોગ સુધારો, એ અખિલેશ્વર ખેલ તમારો. આ તન.
આધો ઉપાધી અધિક ભય આવે, આપ વિના કોણ સંકટ કાપે. આ તન.
આ અવતાર વૃથા થાય મારો આ ભવસાગર પાર ઉતારો. આ તન.
દિનદયાળ દયા કર દાતા, દુઃખના દિવસ નથી ખમાતા. આ તન.
વસ્તુ વિચાર વિવેક વધારો, પ્રેમ કરી પ્રભુ પાસ પધારો. આ તન.
બાલ ધરો ધરણીધર મારી, આશા હવે એક છેજ તમારી. આ તન.
કેશવનાથ નથી કાંઈ કહેતો, રાખ તું લાજ હવે રેતો. આ તન.

૧૨૫ (સાચું સગપણ કરતું મનવા એ રાગ.)

ભજ ભજરે મનડા મૂઠ શીયાવર રામનેરે,
હાડમાંસનું પીંજર તારું. જે તપાસીને શું છે સાંઠું
ખહુ વ્યાધી ઘસત પડનારું, ભજ લે શ્રી રામનેરે. ભજ ભજરે.
વેદ શાસ્ત્ર ગુરૂ વચનજ સાચાં. ધીક ધીક જેમાં છે કાચાં,
શું બતાવશે જઈ કાચાં, ભજ લે રામનેરે. ભજ ભજરે.
દેવી સંપત્ત દીલ નહિ ધારી, દીનપ્રતીદાન આસુરી વધારી,
નરક તણાં દુઃખ ભારી, ભજલે રામનેરે. ભજ ભજરે.

ખટ કર્મો તું ત્યાગી બેઠો, ઉચ પદવીથી પડવા હેઠો,
 સ્વધર્મ વગર નથી નેઠો, બજલે રામનેરે. બજ બજરે.
 પાપ પૂન તુંજ સાથે આવે, દયાળુ સંતો બહુ સમજાવે,
 શરી ફરી મનુષ્ય દેહ નહિ આવે, બજલે રામનેરે. બજ બજરે.
 કરણી ધરણીમાં ઝોળખાવે, ગુરુ શાસ્ત્ર પણ ઝેળ ખતાવે,
 શુભ કર્મ વડે સુખ આવે બજલે રામનેરે. બજ બજરે.
 ધ્યાન ધરે પ્રભુનું નરનારી, સન્મતી સત્ય સીલ મંગળકારી
 સતસંગ તરવાની ખારી, બજલે રામનેરે. બજ બજરે.
 ભલા ભૂપતિ તજ ગયા છે, રાજપાટ રૂપાળી રાણી.
 નહિ છોડે કામ સીર દાણી, બજલે રામનેરે. બજ બજરે.
 આત્મારામ રમાપતિ બજતા, નરહરિ નામ પ્રતાપે,
 વિશ્વભંર પાલન કરતાં, બજલે રામનેરે. બજ બજરે.

૧૨૬. રાગ ઉપરનો

મારીનાડ તમારે હાથ હરિ સંભાળજો
 મૂળને પોતાનો જાણીને. પ્રભુપદ પાળજોરે; મારીનાડ.
 પથ્યા પથ્ય નથી સમજાતું, દુઃખ રહે સદા ઉભરાતું
 મને હશે શું થાતું નાથ નિહાળજોરે. મારીનાડ.
 અનાદિ આપ વૈદ છો સાચા, લેશ ઉપાય વિષે નહિ કાચા
 દિવસ રહ્યા છે ટાચા વેળા વાળજોરે. મારીનાડ.
 વિશ્વેશ્વર શું હજી વિચારો, ખાજ હાથ છતાં કા મારો
 મહા મુંઝારો મારો નટવર ટાળજોરે. મારીનાડ.
 કેશવ હરિ માઈ શું થાશે, બાણ વળ્યો શું ગદ ઘેરાશે,
 લાજ તમારી જશે બૂધર બાળજોરે. મારીનાડ.

૧૨૭

અહો રૂપી ધટે ન તમને આવું, આવું આવું આવુંરે રૂપી ધટે ન
તમને આવું.

સૂર્ય હગ્યા પહેલા નાવુંને ધોવું, તપ કરવાને જાવુંરે. રૂપી.

હીમર પીતા મારા જાણે તો, શીશ્ન છેદન કરે માંરે. રૂપી.

હું છું બાળા બાળકુંવારી, લાંછન લાગે મૂખ કાળુરે. રૂપી.

નરસૈયાના સ્વામીની સંજેરે રમતાં, ચરણકમળ ચિત્ત લાવુંરે. રૂપી.

૧૨૮ (પ્રભાત)

મુજ અબજાને મોટી મીરાંતબાઈ, શામળો ધરેણું મહારે સાચુરે.

વાળી ધડાવું વિઠ્ઠલવર કેરી, હાર હરિનો મહારે હમચેરે, મુજ.

ચિત્ત માલા ચતુરજીવ ચૂડલો, શીદ સોની ઘેર જમચેરે. મુજ.

જાંજરિયાં જીગજીવન કેરાં, કૂચજી કલ્લાને કાંબીરે, મુજ.

વિંછુદા ધુધરા રામ નારાયણના, અણુવટ અંતઃજામીરે. મુજ.

પેટી ધડાવું પુરુષોત્તમ કેરી, ત્રિકમ નામતું તાળુરે, મુજ.

કુંચી કરાવું કરણાનંદ કેરી, તેમાં ધરેણું મહારું ધાલુરે. મુજ.

સાસરવાસો સજીને બેઠી, હવે નથી કાંઈ કાચુરે, મુજ.

મીરાંબાઈ કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર, હરિને ચરણે જાચુરે. મુજ.

૧૨૯

ગોવિંદો પ્રાણુ અમારોરે, મહને જગ લાગ્યો ખારોરે,

મહને મહારો રામજી બાવેરે, બીજો મહારો નજરે ન આવેરે.

મીરાંબાઈના મેહેલમારે, હરિ સંતનનો વાસ,

કપટીથી હરિ દૂર વસે, મહારા સંતન કેરા પાસ.

ગોવિંદો.

રાણાજી કાગળ મોકલેરે, દો રાણી મીરાંને હાથ,
 સાધુ સંગત છોડી દો, તમે વસોને અમારે સાથ. ગોવિંદો.
 મીરાંબાઈ કાગળ મોકલેરે, દેજે રાણાજીને હાથ;
 રાજપાટ તમે છોડી રાણાજી, વસો સાધુને સાથ. ગોવિંદો.
 વિષનો ખ્યાલો રાણે મોકલ્યોરે, દેજે મીરાંને હાથ;
 અમૃત જાણી મીરાં પી ગયાં જેને સ્થાય શ્રી વિશ્વનો નાથ. ગોવિંદો.
 માંદવાળા સાંઠ શણગારજેરે, જીવું સોસોરે કાશ;
 રાણાજીના દેશમાં મહારે, જળરે પીવાનો દોષ. ગોવિંદો.
 ડાખો મલ્યો મવાડરે, મીરાં ગઈ પશ્ચિમમાંય;
 સરવ છોડી મીરાં નીસર્યાં જેનું, માયામાં મનકું ન કાંય. ગોવિંદો.
 સાસુ અમારી સુપુત્રણારે, સસરો પ્રેમ સંતોષ;
 જેઠ જગજીવન જગતમાં મહારો, નાવલિયો નિદોષ. ગોવિંદો.
 ચુંદડી ઓઢું ત્યારે રંગચુએરે, રંગબેરંગી હોય;
 ઓઢું હું કળો કામળો, દુજે ડાઘ ન લાગે કોય. ગોવિંદો.
 મીરાં હરિની લાડણીરે રહેતી સંત હજીર;
 સાધુ સંઘાતે સ્નેહ ઘણો, પેલા કપડીથી દીલ દૂર. ગોવિંદો.

૧૩૦

જે કોઈ પ્રેમીઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના હિરમાં ઠરે.
 સિંહણ કેરું દૂધ હોય તે સિંહણ સુતને જરે;
 કનકપાત્ર પાખે સહુ ધાતુ ફેડીને નીસરે. પ્રેમરસ.
 સકર ખોરનું સાકર જીવન ખરના પ્રાણજ હરે;
 ક્ષાર સિંધુનું માછલકું જ્યમ મીઠા જળમાં મરે. પ્રેમરસ.
 સોમવેલી રસપાન શુદ્ધ જે આહણ હોય તે કરે;
 વગળ વંશીને વમન કરાવે વેદવાણી ઉચરે. પ્રેમરસ.
 ઉત્તમ વસ્તુ અધિકાર વિના મળે તદાપ અર્થ ના સરે;

મત્સ્યભોગી બગલો મુક્તાકુળ, દેખી ચંચુ ના ભરે.
એમ કોટિ સાધને પ્રેમ વિના પુરુષોત્તમ પુંઠ ન ફરે;
દયા પ્રીતમ શ્રી ગોવરધનધર પ્રેમભક્તિએ વરે.

પ્રેમરસ.

પ્રેમરસ.

૧૩૧

ચિત તું શીદને ચિંતા ધરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે,
સ્થાવર જંગમ જડ ચૈતન્યમાં માયાનું બળ ઠરે;

સમરણ કર શ્રી કૃષ્ણ ચંદ્રનું જન્મ મરણ બય હરે.

કૃષ્ણને.

નવ માસ પ્રાણી કૃષ્ણ ચંદ્રનું ધ્યાન ગર્ભમાં ધરે,
માયાનું આ વળું કર્યું ત્યારે લક્ષ ચોરાશી શરે.

કૃષ્ણને.

તું અંતર ઉદ્દેગ ધરે તેથી કારજ શું શરે,

ધણીનો ધાર્યો મનસુખો હર બ્રહ્માથી નવ શરે.

કૃષ્ણને.

દોરી સ્વર્ગની એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે,

જેવો જંત્ર વગાડે જંત્રી, તેવો સ્વર નીસરે.

કૃષ્ણને.

થનાર વસ્તુ થયા કરેરે જ્યમ શ્રીશળ પાણી ભરે,

જનાર વસ્તુ એણી પેરે જાશે જ્યમ ગજ કોહું ગરે.

કૃષ્ણને.

જેનું જેટલું જે જ્યમ કાળે તે લહેને કર ઠરે,

એમાં ફેર પડે નહિ કોઈથી, શીદ ફૂટાઈ તું મરે.

કૃષ્ણને.

તહારું ધાર્યું થતું હોયતો સુખ સંચે દુઃખ હરે,

આપ તારું અજ્ઞાનપણુંએ મૂળ વિચારે ખરે.

કૃષ્ણને.

શાવાનું અણ ચિંતવ્યું થાશે ઉપનિષદ આચરે,

રાખ ભરોસો રાધાવરનો દયા શીદને ડરે.

કૃષ્ણને.

૧૩૨. રાગ કાશી

કુદ્યો શું ફરે છે રે, કુદ્યો ભવરૂપમાં પડ્યો,

મનુષ્ય દેહ મોં ધારે, ખોયો મણિ હાથે ચડ્યો.

૮૬૦

શું થયું સંપતિ ધણી મેળવી—શું થયું મ્હોટે ધરમાર,
નિશ્ચય થઇ હરિને બળે નહીં, ભુંડા ધિક ત્હારો અવતાર.

ધિક ત્હારું જીવ્યુંરે દૈવે ત્હને જ્ઞાને ધડ્યો.

કુલ્યો.

ડાહ્યા થઇ દુનિયામાં ફરે છે તેણે શું સ્ત્રીધું ત્હારું કાળ
જમની કચેરી જીતવી કઠણ છે નથી રહેવાની તારી લાગ
ડહાપણ ત્હારું ત્યારે જ્યારે જમને કરે ન ચડ્યો.

કુલ્યો.

વાંકી મૂઝ ઉપર વાટ ઉઠીરે નફેની વાટે તું ઠયો
મિથ્યા જનુની ભારે મારી એવો જન્મ ધર્યો ન ધર્યો
માટે જ્ઞેની જગીરે અવસ્ય આવી અડ્યો.

કુલ્યો.

સમજ મન મ્હારોરે કહું છું મોહ માયા મમતા તજ
સ્મરણ કર પરબ્રહ્મ પુરષોત્તમ, રાધા કૃષ્ણ હરિભજ
દ્યો એવું જણોરે તે સર્વથી સરસ પડ્યો.

કુલ્યો.

૧૩૩. (રાગ ઉપરતો)

મનજી મુસાફરે ચાલો નિજ દેશ બણી,

મુલક ધણી જોયારે મુસાફરી થઇ છે ધણી,

સ્વપૂર જવાનો પંથ આવ્યો છે, રખે ભૂલતા ભાઈ
ફરીને આ મારગ મળશે નહિ, એવી છે અવળાઈ;

સમજને ચાલો સીધારે, ના જાશે ડાયા કે જમણી.

મનજી.

વચ્ચે શંકી આ વાટ મારવાને, ખેઠા છે બેચાર,
માટે વળાવા રાખો એ ત્રણેક ત્યારે ત્હેનો નહીં ભાર;
મળ્યો છે એક ભેદીરે, કહેલી ગતિ સહુ તે તણી.

મનજી.

હાવાં માલ વોહારો તો વોહારો, શેઠના નામનો પાયના કહું અટકાવ;
આપણો કરતાં જોખમ આવે, ફાવે ધણીનો દાવ;

એટલા સાફરે ના થાવું વોહરતના ધણી.

મનજી.

જો જો જીગથકી જાવું છે, કરજો સંભાળીને કામ,

દાસ દયાને એમ ગમે છે, હવાં જઈએ ચોતાને ગામ;
સુઝે છે હાવાં એવુંરે, અથવ થઈ છે આપણી.

મનજી.

૧૩૪

ત્હારો અમુલખ અવસર જાયરે ગોવિંદ ગારે
ગોવિંદગા ગોપાળગા ગોપીજન વલ્લભગારે
જેને ક્ષણે ક્ષણે હાનિ થાય ગિરવરધારિ ગારે,
મુરખ તું સમજે નહિ, આયુષ ઝોછું થાય
જ્યમ સરવરની માછલી, સમજે નહિ સલિલ સુકાયરે.
તેનું તે ભાસે તુંને, મોર બપોર શરીર,
વહી જતું જણે નહિ, જ્યમ નદીઓનું નીરરે.
અમુલખ લટકું લાભનું, ચેત્યા તે પામ્યા પાર,
ચાર દિવસની ચાંદની જતાં નહિ લાગે વારરે.
માયાના મધ-લાલથી કોણુ ધરાયું તું ધરાશે,
દુઝામાં બન્ને જશે, પાછળથી પસ્તાશેરે.
ઠાલાં થોથાં ફૂટતાં, ખૂટયું દીપક તેલ,
મનના મનોરથ રહી જશે, ઓચિંતો તુટી જશે ખેલરે.
માયા મેવો મીઠડો, જ્યમ જવરમાં ધીજ,
હરિ સસાયણ ગુણ ધણો, ઓપધ જણીને પીજરે.
પ્રભુ પાપે હે પ્રાણિયા, કોઈમાં પ્રીત કરીશ,
ત્હારું લોકયું અંતર ધીકશે, ટટણીને મરીશરે.
અંતે આવી પળ નહિ મળે, જો કરે કોટી ઉપાય,
વિચાર વિઠવ વણુ ભજે, વૃથા વહું સૌ જાયરે.
ત્હને અનેક વતની એક કહું, સમખાઈ આ પાય;
દયા નામ શ્રી કૃષ્ણ થકી, શમરો સૌ પરિતાપરે.

ગોવિંદ.

ગોવિંદ

ગોવિંદ.

ગોવિંદ.

ગોવિંદ.

ગોવિંદ.

ગોવિંદ.

ગોવિંદ.

ગોવિંદ.

૧૩૫

તરણા ઓથે હુંગરે હુંગર કોઇ દેખે નહિ.
 અળ જુથ માંહેરે, સમરથ ગાળે સહી. તરણા.
 સિંહ અળમાં કરે ગર્જના કસ્તુરી મૃગરાજન,
 તલને ઓથે જેમ તેલ રહ્યું છે કાષ્ટમાં હુતાશન,
 દધિ ઓથે ધૃત જરે, વસ્તુ એમ છુપી રહી તરણા.
 કોને કહુંને કોણ સાંભળશે, અગમ ખેલ અપાર,
 અગમ કેરી ગમ નહિરે, વાણીના પહોંચે વિસ્તાર,
 એક દેશ એવેરે, બુદ્ધિ થાડી રહે તહીં. તરણા.
 મન પવનની ગતિ ન પહોંચે, છે અવિનાશી અખંડ
 રહ્યો સચરાચર ભર્યો બ્રહ્મ પુરણ જેણે રચ્યાં બ્રહ્માંડ,
 ઠામ નહિ કો ઠાલેરે, એક આણુ માત્ર કહી, તરણા.
 સદ્ગુરૂથી કૃપા કરી ત્યારે આપ થયારે પ્રકાશ
 શાં શાં દોડી સાધન સાધે પોતેપોતાની પાસ
 દાસ ધીરો કહે છે રે જ્યાં જોકે ત્યાં ટુંડી ટુંડી. તરણા.

૧૩૬

અંતે સંતને તેડાવેરે, હરિનું ભજન કરવા
 કરમાં માળા ઝાલીરે મુરખ જ્યારે સુતો મરવા. અંતે.
 ન્હાનપણે ધર ધધે ધાયો, વૃદ્ધપણે હરિગુણ ગાય,
 ધર લાગ્યું ત્યારે કુવો ખોદાવે, અગ્નિ કેમ ઓલવાય;
 જીતી બાજી હાર્યોરે, પત્થરને નાવે બેઠો તરવા. અંતે.
 અંત સમે છાપા તિલક બનાવે, છુલી ગયો જ્યારે માન,
 એરણુની ચોરી સોયનું દાન, એમ કેમ આવે વૈમાન
 ગુરૂ જ્ઞાન નાબુંદે, બુદ્ધિ તહારી ગઈ મરવા. અંતે.

જીવતિ નારીને જેવી પુત્રની આશા, એનો એળે જનમ વાહેજાય
હરિને બેઠો ઠગવારે, એશી વરસે વર વરવા અંતે
હરિ શું ધાયા તે બહુ કમાયા, હેને મળિયા નિરંજન રાય
દાસ ધીરો કહેછેરે, મટયા ચોરાશી ફરવા અંતે

૧૩૭

ખખરદાર મનસુખાજી, ખાંડાની ધારે ચઢવું છે
હિંમત હથિઆર બાધીરે, સત્ય લડાઈએ લડવું છે
એક ઉમરાવને બાર પટાવત, એક એક નીચે ત્રીસ ત્રીસ
એક ધણીને એક ધણીઆણી એમ વીગતે સાતસેને વીશ
સો સરદારે ગઢ ઘેરોરે, હેને જીતી પાર પડવું છે ખખરદાર
પાંચ પ્યાદલ તહારી પુઠે ફરે છે, નેવળી કામને ક્રોધ
લોભ મોહને માયા મમતા, એ જીદમી જોરાવર જોધ
અતિ બલિષ્ઠ સ્વારીરે, એ સાથે આથડવું છે ખખરદાર
ત્રેમ પલાણુ ધરી જ્ઞાન ઘોડે ચઢી, સદ્ ગુર સખ્દ લગામ
શીલ સંતોષને ક્ષમા ખડગ, ધરી ભજન ભડાકે રામ
ધર્મ દાલ ઝાલીરે, ત્રિભે નિશાને ચઢવું છે ખખરદાર
સુરત નુરતને ધગવા પીંગળા, સુપુમણ્યા ગંગા સ્નાનકીજો
મર્મ પવનથી ગગનમંડળ ચઢી ધીરી સુધારસ પીજો
રાજ ધણુ રોઝેરે ભજન વડે બીડવું છે ખખરદાર

૧૩૮

દુનિઆં દિવાનીરે, બ્રહ્માંડ પાખંડ પુજો
કર્તાવસે પાસેરે બાજી કાંઈ નવ સુજો-દુનિઆં
જીવ નહિ એને હરિ કરી માને, પુજો કાષ્ટ પાપાણુ

ચૈતન્ય પુરુષને પાછળ મુકે એવી અંધી જગત અનણ્ય
 અકંને અજવાળે પ્રસિદ્ધ મણિ નવ સૂઝે-દુનિઆ
 પાપાણુનું નાવ તીરમાં મૂકે સોવાર પટકે શીશ
 કાટી ઉપાયે તરે નહિં એતો કુખે વજ્રાવીશ
 વેળુમાં તેલ ક્યાંથીરે, ધાતુની ઘેનુ શું દુજે-દુનિઆ
 અંતર મેલ ભર્યો અતિ પુરણ નિત્ય નિર્મળ જળમાં ન્હાય
 મહા મણિધર પેઠારે દરમાં, તો રાફડો દીપે શું થાય
 ધાયલ ગતિ ધાયલરે, જાણીજે જાની ધાવ રૂઝે-દુનિઆ
 સદ્ગુરુ શબ્દનું અહણુ કરીને, પ્રગટ પડમાં પેખ
 દૂર નથી નાથ નજીક નિરંજના દિલશુદ્ધ દેદાર દેખ
 ધુરંધર ખેલે ધીરારે જાહેર જગત મધ્ય ઝુઝે-દુનિઆ

૧૩૯

જોને રામ રાખેરે ત્હેને કુણુ મારી શકે
 અવર નહિ દેખુરે ખીજે કાઠ પ્રભુ પખે—જોને
 ચાહે અમીરને બીખ મંગાવે ને રંકને કરેરે રાય
 સ્થલને સ્થાનકે જલ ચલાવે, જલ સ્થાનકે સ્થલ થાય
 તરણુનો તો મેરૂરે મેરૂનું તરણું કરી દાખવે—જોનો
 લીંબાડાથી બળતાં રાખ્યાં મંજારીના બાળ
 ટિટોડીનાં ઘંટા ઉગાર્યાં, એવાછો રાજન રખવાળ
 અંત વેળા આવોરે પ્રભુ ત્હમે ત્હેનીં તકે—જોને
 બાણુ તાણીને ઉભો પારધિ સીંચાણુ કરેરે તકાવ
 પારધિને પખે સર્પ ડસિયો સીંચાણુ શિર નાહ ધાવ
 બોજ પહો હઠોરે પંખી છડી ગયાં સુખે—જોને

અજ કાતરણી લેખને બેઠા હરજનો દીન દયાળ
વધે ઘટે તહેને કરે બરાબર સૌની લે સંભાળ
ધણીતો ધીરાનોરે હરિતો મ્હારો હીડે હુકે--જેને

૧૪૦

મન તુંહી તુંહી બેલેરે, આ સુખના જેવું તન ત્હારું
અચાનક ઉડી જશેરે, જેમ દેવતામાં દાર
ઝાકળ જળ પળમાં વળી જશે, જેમ કાગળને પાણી
કાયાવાડી ત્હારી એમ કરમાશે, થઈ જશે ધુળ ધાણી
પાછળથી પરતાશેરે મિથ્યાકરી મ્હારું મ્હારું--મન૦

કાચનો કુપો કાયા ત્હારી, વણ સતાં નહિવાર
જીવ કાયાને સગાઈ કેટલી, મૂકી ચાલે વનમોઝાર
ફાગટ ફૂલ્યાં ફરવુંરે ઓચિંતું થશે અંધારું--મન૦

જેયુંતેતો સર્વ જવાનું ઉધરવાનો ઉધારો
દેવ માંધવ રાક્ષસને માણસ, સૌને મરણનો મારો
આજ્ઞાનો મ્હેલ ઉચેરે, નીચું આ કાચું કારમારું--મન૦
ચંચલ ચિત્ત ચેતીને ચાલો, ઝાલો હરિતું નામ
પરમારથ જે હાથે તે સાથે, કરો રહેવાનો વિશ્રામ
ધીરા ધરા ધરથીરે, નથી કોઈ રહેનારું--મન૦

૧૪૧

ફુનીઆ દેવાની કહેવાશેરે, જુંડી બીંતિમાં બટકાશે
પાપ જ્યારે એનું પ્રગટ થાશે ત્યારે, જીવાનતિ ધેર જશે
ધુણી ધુણી એની ડોકળ ફુગશે, તે લેનારો લઈ જાશેરે-ફુનિયા૦

સ્વર્ગમાં નથી સુપડું ને, નથી ખાંડણિયોની ધંટી
 દુધ ચોખાના જમનારા તહમે, કેમ કરી જમશે બંટીરે-દુનિયા•
 ઢાંચ કરી ધુતવાને આવે ત્યારે, હાથ બતાવવા સૌજશે
 ક્યારે આના કર્મતું પાતુરે ફરશે, અને ક્યારે પુત્રજ થાશેરે-દુનિયા•
 કીમિયાગ કોઈ આવી મળે ત્યારે, ધનને વાસ્તે ધારે
 બોળે ભગત કહે ભ્રમણાંમા ભમતાં ગાંઠની મૂડી ગમાશેરે-દુનિયા•

૧૪૨

મુરખો રળી રળી કમાણોરે, માથે મેલશે મોટા પહાણો
 ધાઈ ધુતી ધન ભેળું કીધું, કોટી પ્વજ કહેવાણો
 પ્રુણને નામે પાળેન વાવર્યો, અધવચથી લૂટાણોરે--મુ•
 ભર્યા કોઠાર તહારા ધર્યા રહેશે નહિ આવે સાથે એક દાણો
 માણસની રાખમાં રોળાઈ ગયા કષ્ટક કોણુ રંકને કોણુ રાણોરે-મુ•
 મંદિર માળીઆં મેલીકરીને, નીચે જઈ ઠેરાણો
 બોળે ભગત કહે મુઆપુઠે જીવ, ધણો ધણો પરતાણોરે-મુ•

૧૪૩

બેખતો ભાવથકી ભુંડારે, મેલા અંતરમાં ઉંડા
 ટકો પૈસો ટેલ ગામ ગામ નાંખે, વળી ખેતર ખેતર કુંડા
 જેની વાંસે ધાય તહેનો કડો ન મલે, જેમ કટકનાં ભુંડારે-બેખ
 ત્રાંબિયા સારું ત્રાગુ કરેને વળી, કામ કોષ્ટના ઉંડા
 ધન ધુતવા દેશ દેશમાં ફરે, જેમ મલકમાં ભુંડારે-બેખ
 મામ બધાની ચાકરી કરેને ધેર રાખે અગન કુંડા
 બોળે ભગત કહે કર્મની કોટિ, પાપતણાં ભુંડારે-બેખ

૧૪૪

જોઈ લો જગતમાં આવારે. ધર્યાં લેખ ધુતીને ખાવા
 જ્યાં પ્રેમદા ધણી પાણી ભરે, ત્યાં જય નિત નિત ન્હાવા
 રાંડી છાંડી નારનો નરધન ન હોય સારે, ખાવાજી બેસે ગાવારે. જ.
 લોકનાં છોકરાંને તેડી રમાડે, વળી પરાણે પ્રીત થાવા
 મુહરથની સ્ત્રી રીસાવી જય ત્યારે, ખાવોજી જય મનાવારે. જો.
 ધૂપ ફરેને આવો ધ્યાન ધરે, ભોળા લોકને ભરમાવા
 ભોળો ભગત રહે ભાવે શું સેવે એને, જમપુરીએ જવોરે. જો.

૧૪૫ રાગ ઉપરનો

ભરમાવી દુનિયા ભોળીરે, આવો ચાલ્યો ભલુતી ચોળી
 દોરા ધાગાને વળી ચીઠી કરીને, આપે ગણુકારં ગોળી
 જીવને હણુતાં દયા ન આણે, જેમ ભોલ કાફર કાળીરે. બ.
 નિત નિત દર્શન નિમ ધરાવે, ઘેર આવે ત્રિયા ટોળી
 માઠ માઠ કરીને આવો બોલાવે, હેયે કામનાની હોળીરે. બ.
 સધળાં શિષ્યને ભેળાં કરી ખાય, ખીર ખાંડને પોળી
 ભોળો ભગત કહે ભવસાગરમાં, આવે માર્યાં બોળીરે. બ.

૧૪૬ રાગ ઉપરનો

મુરખો માની રહ્યો મહારંરે, તેમાં કાંઈયે નથી તહારં
 સાત સાયર જેની ચોકી કરતાં, શરતું નીર ખારં
 ચૌદ ચોકડીનું રાજ ચાલ્યું ગયું, રાવણાદીક વાળુરે. મુ.
 દુઃખીને તો કોઈ દેખે નહિ, તે સુખ લાગે સારં
 વેળા વેળાની છાંયડી તહારી, વળી જાશે વારંરે. મુ.
 હરિ ભજનમાં હેતજ રાખો, સમજણ કરો સારં
 ભોળો ભગત કહે રાખો હૃદયમાં, પ્રભુનું ભજન ખ્યારંરે. મુ.

૧૪૭ (૫૬) ઇશ્વરી ભજન.

જેને સત સંગ ગુરુપર પ્રિતીરે, તે ડર કોઇનો નવ રાખે
 જેને હિર દે જ્ઞાન અમે પદ સ્થિતિરે તે ડર કોઇનો નવ રાખે
 બાધરે રાજા હરિશ્ચંદ્રની જોરે વાણી, જેણે નીચ ઘેર ભરીઆં
 પાણીરે (તે ડર કોઇનો) (જેને સત)
 બાધરે ભક્તિ પ્રલ્હાદની નિષ્કામા, સ્થંભમાં પ્રગટ્યા અંતર
 જામીરે. તે ડર નવ રાખે (જેને)
 બાધરે ભક્ત સાચો સુધન્વા કહેવાયો, તાતી તેલ કઢામાં
 તળાયોરે તે ડર કોઇનો નવ રાખે (જેને)
 બાધરે પીપો પુરો અન્ત બ્રહ્મજ્ઞાની, જેણે બ્રહ્મપદ લીધું
 માણીરે. તે ડર કોઇનો નવ રાખે (જેને)
 બાધરે ભક્તિ મીરાંની સાચો જાણી, લીધો શરણમાં
 તાણીરે. તે ડર કોઇનો નવ રાખે (જેને)
 બાધરે નરસિંહ મહેતાને સ્મરતો જાણી, સભામાં હાર
 આપ્યો આણીરે તે ડર કોઇનો નવ રાખે (જેને)
 બાધરે ભક્ત પાંડવ પોતાનારે જોણ્યા, લાખા ગ્રહમાંથી
 ઉગારીરે, તે ડર કોઇનો નવ રાખે (જેને)
 બાધરે ભક્તિ અર્જુન કરે તનમન વારી, જેને સદગુરુ ભેજે
 ઉગારીરે- તે ડર કોઇનો નવ રાખે (જેને)

૧૪૮ [રાગ થધપ્રેમ વશ પાતળીઆ]

ધરો ધ્યાન સરવે હરીનું, તમે છોડીને સકળ અશ્વત્થ-ધરો
 ધ્યાન વિર્યાથી સૌ દુઃખ દૂળશે, મળશે એ અસીદાશી,
 સ્મૃતિ અર્જ સવત્ર નિવાસા તમે છોડીને-સકળ

ભવસાગરમાં ભટકાયા કરવું, કોને ગમેછે મનવા,
પણ નાહક આબુ તેને આ ધરો ધ્યાન સરવે હરિનું

૧૪૯ [હરિ ભજન વિના એ રાગ]

ભવસાગરમાં ભવસાગમાં માનવ શાને ફાકટ ફેરાખાય છે
દુઃખ દરિઆમાં દુઃખ દરિઆમાં નાહક શાને તુંતો ઝેલાં ખાય છે
આ મનુષ્ય દેહ મળ્યો મહામત્ને, ધણું પુન્ય કર્યાથી પામ્યો
રત્નો હવે શાને ગુમાવેતું આ હિરાનેરે ભવસાગરમાં (૨)
જેમ નિધી વિશે બહુ ગચ્છર ભમે, તેમ માનવ શાને દેહનેદમે
પણ જોતા નથી કે, માથે કાળ ભમે-ભવસાગરમાં (૨)
નાવ રૂપી મળી એક જાંદમાની, તેને પાર ઉતરતાં ૫૩૯
ધણી હાની, જોલે નરહરી કે ભજોને બહુનામી. ભવ.

૧૫૦ (રાગ ગઝલ પ્રભુની સ્તુતી)

પ્રભુજી હે પિતાજી તું અમારા કાપ દુઃખોને
અમારા દુઃખો કાપીને, સકળ તું આપ સુખોને
જગતમાં જોવું જ્યાં જ્યાં ત્યાં, તમો વિષુ કાંઈ નવ ભાસે
મુરખ નર ચેતા લે ચિતમાં પ્રભુજી છે સદા પાસે
દુઃખી સંસાર આ દિસે, મુરખ તું જો નિહાળીને
હવે તું જ પ્રભુ પાસે, નિધીને પાર ઉતરીને
જગતમાં સત્ય એ છે કે, પ્રભુનું નામ લેવું તે
વીણજ સરવે અસત્ય છે જોલે છે દાસ નરહરીરે

→ સમાપ્ત. ←

મુરત મોટાના પુલ ઉપર બોનેલા “મુરત સીટી” પ્રિન્સિપલ
પ્રેસમાં ઠાકોરદાસ માનસિંહે બાપી.

